

KONKORDATODA ÇEKİŞMELİ ALACAKLAR VE KONKORDATONUN FESHİ

CONTESTED CLAIMS IN CONCORDAT AND TERMINATION OF CONCORDAT

Sempozyum Bildirisi
Doğan AĞIRMAN*

I. KONKORDATODA ÇEKİŞMELİ ALACAKLAR HAKKINDA DAVA

A. Çekişmeli Alacak Kavramı

Konkordatoda geçici mühlet kararının verilmesiyle birlikte mahkeme konkordato komiseri atar. Dosya kendisine tevdi edilen komiser, konkordato sürecini yürütmeye başlar. İcra İflas Kanununun 299. maddesi gereğince alacaklılar, komiser tarafından 288 inci madde uyarınca yapılacak ilânla, ilân tarihinden itibaren onbeş gün içinde alacaklarını bildirmeye davet olunur. Ayrıca, ilânın birer sureti adresi belli olan alacaklılara posta ile gönderilir. Burada tebliğ yapılması sonuca etkili olmayıp asıl olan ilandır ve sürenin belirlenmesinde de ilan tarihi esas alınır.

Yapılacak ilanda, alacaklarını bildirmeyen alacaklıların bilançoda kayıtlı olmadıkça konkordato projesinin müzakerelerine kabul edilmeyecekleri ihtarının yazılması zorunludur. Bu süre içerisinde alacağını bildirmeyen alacaklının, alacağının borçlunun defterlerinde de kayıtlı olmaması durumunda, alacağı konkordato nisabında dikkate alınamaz ve yine konkordato projesi hakkında oy kullanamaz. Ancak bu alacaklar konkordato tasdik edildiği takdirde konkordato koşulları çerçevesinde alacaklarını talep edebilecekleri gibi İİK'nın 308/e maddesi gereğince konkordatonun feshini de isteyebilirler.

DOI: 10.32957/hacettepehdf.1786377

Bildirinin Geliş Tarihi: 18.09.2025

Bildirinin Kabul Tarihi: 19.11.2025

* Yargıtay Başkanlığı

E-posta: dagirman@hotmail.com

Bu bildiri Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Araştırma ve Yayın Etiği kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

İlanda belirtilen süre içerisinde alacaklının alacağını bildirmemesine karşın bu alacağın borçlunun defterlerinde kayıtlı olması durumunda kaydedilmiş alacaklı ve alacak olarak kabul edilir ve nisaba dâhil edilerek oy kullanabilir. Ancak doğal olarak borçlunun defterlerinde olan alacak miktarı ölçüsünde nisabın belirlenmesinde dikkate alınır.

İlan üzerine alacaklılar alacaklarını yazılı veya sözlü olarak komiserlere bildirebilir. Sözlü olarak bildirilmesi halinde komiser tarafından tutanakla kayıt altına alınır. Bu konuda bir zorunluluk olmamakla birlikte, ileride alacağın bildirilip bildirilmediğinin uyuşmazlık konusu olması durumunda ispat açısından sorun yaşanmaması açısından yazılı olarak bildirilmesinde fayda bulunmaktadır. Alacak bildirimi ile birlikte dayanak olan delillerin sunulması da değerlendirme açısından faydalı olacaktır.¹

Komiser kendisine bildirilen alacakları kaydeder ve bu kayıtların tamamlanmasını müteakip bildirilen alacaklar hakkında beyan bulunmak üzere borçluyu davet eder. Borçlunun bu konuda davete icabet ederek beyanda bulunması zorunludur. Borçlu, bildirilen alacağı kabul ederse, bu alacak konkordato nisabında dikkate alınır. Borçlu tarafından kabul edilmeyen alacak ise konkordato hukuku bakımından çekişmeli alacak olarak kabul edilir. Buna göre alacağı çekişmeli hale getiren borçlunun bu konudaki beyanıdır. Ancak doktrinde borçlunun kesinleşmemiş dahi olsa ilama bağlı bir alacağı reddedemeyeceği de ileri sürülmektedir.² Buna göre konkordatoda alacağın miktarı ve niteliği borçlu ile alacaklı arasında ihtilaflı ise o alacak çekişmelidir diyebiliriz.³

Alacağın tamamı, bir kısmı ya da niteliği çekişmeli hale getirilebilir.⁴ Örneğin, alacak bildiriminde alacağın işçilik alacağı olduğu bildirilir ve borçlu tarafından alacağın bu niteliğine itiraz edilirse alacağın niteliği çekişmeli olmuş olur. Diğer yönden borçlunun kabul ettiği alacağı komiserin reddetme yetkisi bulunmamaktadır. Yine diğer alacaklıların

¹ Hakan Albayrak ve Esra Bulut; ‘Konkordatoda Çekişmesi Alacaklar Hakkında Dava’ (2022) 1(68) Adalet Dergisi 451-485.

² Baki Kuru, *İcra İflas Hukuku El Kitabı* (Adalet Yayınları 2013).

³ Zeynep Bahadır, ‘Konkordatoda Çekişmeli Alacaklar Hakkında Dava Açılmadan Önce Arabuluculuğa Başvurma Zorunluluğu Bulunup Bulunmadığının Değerlendirilmesi’ (2024) 73(4) Ankara Üniv. Hukuk Fakültesi Dergisi 2641-2689.

⁴ Çiğdem Yazıcı, ‘Adi Konkordatoda Çekişmeli Alacaklar Hakkında Dava(İİK M. 308/B)’ (2021) 1(16) Bankacılık Dergisi 1-29.

da bildirilen bir alacağa itiraz etmeleri o alacağı çekişmeli alacak haline getirmez. Bu durumda bir alacağı çekişmeli hali getiren yalnızca borçlunun beyanıdır.

B. Çekişmeli Alacakların Nisaba Katılıp Katılmayacağının ve Katılacaksa Hangi Oranda Katılacağına Belirlenmesi

İİK'nın 302. maddesi gereğince komiserin başkanlığında alacaklılar toplantısı yapılır. Bu toplantıda komiser toplantıya katılan alacaklılara, kaydedilen alacaklar hakkındaki görüşlerini, borçlunun mali durumunu ve konkordato projesi hakkındaki görüşlerini içeren raporunu sunar. Konkordato projesinin tasdik edilebilmesi için alacaklılar tarafından belli bir çoğunlukta kabul edilmiş olması gerekir. İşte bu toplantıda çekişmeli olan alacakların hesaba dâhil olup olmayacaklarına ve dâhil olacakla ne oranda dahil olacağına toplantı öncesi karar verilmesi gerekmektedir.

Bu konuda Asliye Ticaret Mahkemesi karar verecektir. Mahkemenin bu konuda karar vermesi için itiraza uğrayan alacaklı mahkemeye başvurabileceği gibi komiser tarafından sunulan rapora istinaden mahkemece resen de karar verilebilir.⁵ Zira İİK'nın 302/6. maddesindeki “mahkemece karar verilir” ifadesi bulunmaktadır. Bu ifadeden bu konunun karara bağlanmasının zorunlu olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumda alacaklı başvurmasa da komiserin bunu mahkemeye sunması ve mahkemenin de bu konuda bir karar vermesi gerekir. Bu bağlamda komiserin alacaklıya dava açması için ihtarda bulunmasının yeri bulunmadığı gibi ihtara uyulmaması halinde neticeye bir etkisi de yoktur. Mahkeme değerlendirmeyi esas olarak komiserin sunmuş olduğu rapor üzerinden yapacaktır. Bunun için komiserin, raporunun ekinde çekişmeli alacağa ilişkin tüm bilgi ve belgeleri sunması, borç borçlunun ticari defterlerinde kayıtlı ise ne şekilde kayıtlı olduğunu detaylı olarak ortaya koyması gerekir. Bu talebin yargılamasında yapılacak masrafların kim tarafından yatırılacağı konusunda bir açıklık bulunmamakla birlikte, konkordato dosyası üzerinden değerlendirme yapılacağından borçlunun gider avansından karşılanması gerekir. Eksiklik olması halinde de komiserin bunu, borçludan alınmak suretiyle, avans olarak alarak mahkemeye yatırmaması gerekir.⁶

⁵ Yazıcı (n 4) 1-29.

⁶ Sümer Altay ve Ali Eskiocak, *Konkordato Ve Yeniden Yapılandırma Hukuku* (Vedat Kitapçılık 2019).

Mahkeme basit usule göre dosya üzerinden yapacağı inceleme ile karar verir. Ancak talep olması üzerine veya kendisinin gerek görmesi halinde re'sen de duruşma açarak tarafları dinleyebilir. Yine gerek görmesi halinde keşif yapabilir ve bilirkişi rapor alabilir. Ancak işin ivedi olması nedeniyle, Hukuk Muhakemeleri Usulü kanununda yer alan bilirkişi raporlarının tebliği ve beyan için yasal süresinin beklenmesine gerek yoktur.⁷ Zira işin mahiyeti buna elverişli değildir.

Mahkeme yapacağı yargılama sonucunda alacağın konkordato nisabına katılıp katılmayacağına ve nisaba katılacaksa ne oranda katılacağına karar verir. Burada mahkemenin verdiği karar konkordato hukukuna özgü, özel nitelikte geçici bir hukuki koruma tedbiridir.⁸ *Burada mahkemenin sübut açısından da, diğer geçici hukuki koruma tedbirlerinde olduğu gibi, yaklaşık ispat ölçüsünü esas alması gerekir.*⁹

Mahkemenin bu konuda verdiği karar, çekişmeli alacaklının toplantıya katılıp katılmayacağı ve katılacaksa hangi oranda nisaba dahil olacağı hususundadır. Bu kararın alacağa maddi hukuk bakımından bir etkisi bulunmamaktadır. Bu durum İİK'nın 302/6. Maddesinde, “şu kadar ki bu iddialar hakkında ileride mahkemece verilecek hükümler saklıdır” şeklinde açık bir şekilde belirtilmiştir.

C. Çekişmeli Alacakların Tasdik Aşamasında Değerlendirilmesi

1. Genel Olarak

Konkordatonun alacaklılar tarafından kanunun aradığı nisapta kabul edilmesi halinde konkordatonun mahkemece tasdiki aşamasına geçilir. Mahkemenin konkordatoyu tasdik edebilmesi için konkordatonun alacaklılar tarafından kabulü yeterli olmayıp İİK'nun 305. Maddesindeki koşulların hepsinin bir arada bulunması gerekir. Mahkeme tasdik kararını verirken ayrıca çekişmeli alacaklara ilişkin olarak da bir değerlendirme yapması gerekmektedir.

2. Çekişmeli Alacak İçin Pay Ayrılması

⁷ Altay ve Eskiocak (n 6) 298.

⁸ Yazıcı (n 4) 1-29.

⁹ Albayrak ve Bulut (n 1) 451-485.

İİK'nın 308/b maddesi gereğince, tasdik kararını veren mahkeme, konkordato projesi uyarınca çekişmeli alacaklara isabet eden payın, kararın kesinleşmesine kadar borçlu tarafından, mahkemece belirlenen bir bankaya yatırılmasına karar verebilir. Mahkeme bu kararı re'sen ve tasdik kararı ile birlikte vermesi gerekir.¹⁰

Mahkemece daha önce çekişmeli alacaklının alacaklılar toplantısına katılıp katılmayacağına ve katılacaksa ne oranda katılması gerektiğine karar vermişti. Bu durumda bu alacaklı da diğer alacaklılar gibi konkordato projesine dahil olacak ve ona da projedeki gibi pay ayrılacaktır. Burada pay ayrılmasından kasıt, konkordato projesinde çekişmeli alacaklıya isabet eden miktarın gösterilmesidir. Bu nedenle çekişmeli alacak için pay ayrılması tasdik kararının verilmesinden önce de mümkündür.¹¹ Burada çekişmeli alacaklıya ayrılacak payın miktarı konusunda da konkordato projesinin ve mahkemenin daha önce verdiği kararın mahiyetinin esas alınması gerekir. Çekişmeli alacaklı için ayrılacak payın projede gösterilmesi daha doğru olur. Ancak projede gösterilmemiş olsa bile tasdik kararında mahkemece pay ayrılmasına ilişkin hüküm kurulması gerekir.

Konkordato projesi uyarınca çekişmeli alacaklıya ayrılan bu payın mahkemece kararın kesinleşmesine kadar borçlu tarafından, mahkemece belirlenecek bir banka hesabına yatırılmasına karar verebilir(İİK m. 308/b). Burada paranın yatırılacağı banka hesabını mahkemece belirlenmesi gerekir. Bu hesaba çekişmeli alacaklıya proje kapsamında ayrılan pay yatırılacaktır. Tasdik edilen projenin vade konkordatosu olması ve projede taksitler halinde ödemenin yer alması durumunda vadesi gelen miktarın vadesinde yatırılması yeterlidir.¹² Alacağın kısmen çekişmeli olması durumunda da çekişmeli olan kısmın belirlenen hesaba yatırılması gerekir. Zira diğer kısım çekişmeli olmadığından projeye göre ödenecektir.¹³

Mahkemece çekişmeli alacaklıya ayrılan payın yatırılacağı bir hesabın belirlenmesi zorunlu değildir. Zira madde hükmünde, “karar verebilir” ifadesi ile

¹⁰ Hakan Pekcanitez ve Güray Erdönmez, 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato (Vedat Kitapçılık 2018) 153.

¹¹ Yazıcı (n 4) 1-29.

¹² Selçuk Öztekin, Ali Cem Budak, Müjgan Tunç Yücel ve Serdar Kale, Yeni Konkordato Hukuku (Adalet Yayınevi 2018) 411.

¹³ Albayrak ve Bulut (n 1) 451-485.

mahkemeye değerlendirme yapması ve gerek görmesi halinde bu yönde bir karar verme yetkisi verilmiştir.¹⁴ Bu paranın bu şekilde banka hesabına yatırılmasının nedeni, alacağın çekişmeli olmasıdır. Dolayısıyla çekişmeli alacak hakkında dava açılıp da verilecek kararın kesinleşmesine kadar para bu hesapta tutulacak, karar verilince kararın neticesine göre alacaklıya ödenecektir.

3. Çekişmeli Alacaklar İçin Teminat Gösterilmesi

İİK'nın 305. Maddesi gereğince, konkordatonun tasdik edilebilmesinin şartlarından birisi de bazı alacaklar için teminat yatırılmış olmasıdır. Teminat gösterilecek alacaklar arasında çekişmeli alacakların bulunup bulunmadığı konusunda tereddüt yaşanmaktadır. Bu tereddüdün nedeni de İİK'nın 305/d maddesinde 302. Maddenin altıncı fıkrasına yollama yapılmasından kaynaklanmaktadır. Ancak burada kastedilen tüm çekişmeli alacaklar değildir. Çekişmeli alacağın, imtiyazlı alacak olması veya mühlet süresi içinde komiserin izniyle aktedilmiş borçlardan kaynaklanması durumunda teminat yatırılması gerekir. Maddenin de bu şekilde yorumlanması gerekir. Zira aksi durumda çekişmeli alacağın hem banka hesabına yatırılması hem de diğer alacaklardan farklı olarak bir de teminat alınması eşitlik ilkesine aykırılık teşkil eder.

Çekişmeli alacak sahibinin teminat gösterilmesinden kısmen veya tamamen vazgeçmesi mümkündür. Bu durumda teminat gösterilmesine gerek olmayacaktır. Teminat bizzat borçlu tarafından gösterileceği gibi üçüncü bir kişi tarafından da gösterilebilir. Ancak gösterilecek teminatın diğer alacaklıların alacaklarının tahsili için projede yer alan taşınır ve taşınmaz mallardan oluşmaması ve projenin yerine getirilmesini engelleyecek nitelikte olmaması gerekir.¹⁵ Yine gösterilecek teminatın yeterli olması ve teminat olarak kabul edilebilecek şeylerden olması gerekir. Teminatın

¹⁴ Kamu düzenine aykırılık hallerinin re'sen gözetildiği, bozma doğrultusunda karar verildiği ve istinaf nedenleriyle sınırlı, usulüne uygun olarak istinaf inceleme ve denetiminin yapıldığı; dosya içeriği, kararın dayandığı gerekçeleri ve delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmadığı, yine; İİK'nın 305 nci maddesinde gösterilen konkordatonun tasdik koşullarının oluştuğu, çekişmeli alacakların ayrıca dava konusu edilebileceği ve bu alacaklar yönünden depo kararının verilip verilmemesinin mahkemenin takdirinde olduğu gözetilerek alacaklılar ... A.Ş., ve vekillerinin temyiz sebepleri yerinde görülmemiştir (Y. 6. HD. 22.04.2024 Tarih ve 2023/4419, 2024/967).

¹⁵ Yazıcı (n 4) 1-29.

aynı veya şahsi teminat olması mümkündür. Bu kapsamda ruhsat, fikri ve sınai haklar gibi hakların da teminat olarak gösterilmesi mümkündür.¹⁶

Nisaba katılmasına karar verilen çekişmeli alacağa karşılık olarak borçlu tarafından teminat gösterilmezse İİK'nın 305. Maddesinde yer alan tasdik şartları yerine getirilmemiş olur. Bu durumda da tasdik şartları yerine getirilmediğinden mahkemece konkordato talebinin reddine, borçlunun iflasa tabi şahıslardan olması ve koşullarının da bulunması durumunda borçlunun iflasına karar verilir.

D. Çekişmeli Alacaklar Hakkında Dava

Komiserin alacak bildirimine ilişkin ilan üzerine alacaklıların alacaklarını bildirmesi ve borçlunun bu alacaklardan birisine itiraz etmesi halinde o alacak çekişmeli alacak haline gelmektedir. Daha sonra mahkeme bu alacağın alacaklılar toplantısına katılıp katılmayacağına ve katılacaksa nisaba ne oranda dahil olacağına karar vermektedir. Alacağın nisaba katılmasına karar vermesi halinde bu alacaklı alacaklılar toplantısına katılmakta ve oylamaya dahil olmaktadır. Toplantıda konkordato projesinin gerekli çoğunlukla kabul edilmesi durumunda çekişmeli alacaklara da projeye göre pay ayrılmaktadır. Konkordato projesinin tasdiki aşamasına geçilince de, tasdik kararını veren mahkemece, konkordato projesi uyarınca çekişmeli alacaklara isabet eden payın, kararın kesinleşmesine kadar borçlu tarafından, mahkemece belirlenen bir banka hesabına yatırılmasına karar verilmektedir. Çekişmeli alacak sahiplerinin, kendilerine ayrılan ve bir banka hesabına yatırılan bu parayı alabilmeleri için tasdik kararının ilanından itibaren bir ay içerisinde dava açmaları gerekir. Bu süre içerisinde dava açmamış olan alacaklılar bu payın kendilerine ödenmesini talep edemezler ve ayrılan bu pay borçluya iade edilir(İİK m. 308/b-2).

1. Davanın Türü

Mahkemeden istenen hukuki korumaya göre çekişmeli alacak davasının tespit davası mı yoksa eda davası mı olduğu konusunda uygulamada tereddüt yaşanmaktadır. HMK'nın 106/1. Maddesi gereğince, tespit davası yoluyla, mahkemeden, bir hakkın veya hukuki ilişkinin varlığının ya da yokluğunun yahut bir belgenin sahte olup olmadığının

¹⁶ Albayrak ve Bulut (n 1) 451-485.

belirlenmesi talep edilir. Çekişmeli alacak hakkındaki davada, alacağın varlığının belirlenmesi yanında tahsili yönünde de hüküm kurulması gerekmektedir. HMK'nın 105. Maddesinde eda davası hakkında, “eda davası yoluyla mahkemeden, davalının, bir şeyi vermeye veya yapmaya yahut yapmamaya mahkûm edilmesi talep edilir” hükmü yer almaktadır. Eda davası ve tespit davasında mahkemeden istenen hukuki yardıma bakıldığında çekişmeli alacak hakkındaki davanın eda davası olduğu anlaşılmaktadır.

Diğer yönden alacaklı burada itiraza uğrayan alacağının maddi hukuk bakımından varlığını ispat ederek bir eda hükmü kurulmasını istemektedir. Dava sonucunda verilecek karar aynı zamanda bir tahsil hükmü içermektedir. Bu bağlamda kararın gerekirse ilamlı icraya konu olacak şekilde tahsil hükmü içermesi gerekir. Aksi durumda bu davada alınacak tespit hükmü, ayrılan paydan alacaklıya ödeme yapılmasını sağlamayabilir. Konkordato sürecinde ödeme yapılmaması halinde belki bu kararla konkordatonun feshi istenebilir ama alacağın tahsili açısından yeni bir dava açılmasına ihtiyaç gösterir.¹⁷ Bu nedenle hem istenen hukuki yardımın niteliği yönünden hem de alınacak kararın işlevselliği yönünden bu davanın bir eda davası olduğunun kabulü gerekir. Hüküm kurulurken de davanın bu niteliğinin dikkate alınması gerekir.

2. Yetkili ve Görevli Mahkeme

Anayasa'nın 142. Maddesi gereğince mahkemenin görevi kanunla belirlenmek zorundadır. Çekişmeli alacak davası hakkında hangi mahkemenin yetkili ve görevli olduğu konusunda kanunda açık bir hüküm bulunmamaktadır. Konkordatoya ilişkin tüm davaların borçlunun ikametgâhının bulunduğu asliye ticaret mahkemesinde görülmesi gerekir.¹⁸

Bu konuda Hakemler ve savcılar Kurulu 03.04.2018 tarih ve 5038 sayılı kararı ile konkordatoya ilişkin tüm davaların üç ve daha fazla asliye ticaret mahkemesi bulunan yerlerde bir numaralı asliye ticaret mahkemesinin, üçten fazla asliye ticaret mahkemesinin bulunduğu yerlerde ise 1, 2, ve 3 numaralı asliye ticaret mahkemelerinin ihtisas mahkemesi olarak bakmasına karar verilmiştir. Bu kararda belirtilen davalar

¹⁷ Albayrak ve Bulut (n 1) 451-485.

¹⁸ Altay ve Eskiocak (n 6) 298.

arasında çekişmeli alacaklara ilişkin dava açıkça belirtilmemesine karşın 9. Maddesinde, adi konkordatodan kaynaklanan talepler yer almakta ve parantez içinde de, “İcra İflas Kanunu 285 ila 308/h maddeleri” hükmü yer almaktadır. Çekişmeli alacakların İİK’nın 308/b maddesinde düzenlendiği dikkate alındığında bu madde kapsamında değerlendirilmesi gerekir. Bu karara göre çekişmeli alacaklara ilişkin davanın da konkordatoya bakan mahkemede görülmesi gerekir.

Görev ve yetkili mahkemenin belirlenmesi açısından davanın niteliğinin de dikkate alınması gerekir. Konkordatonun tasdikine ilişkin kararın ilanından itibaren 1 ay içinde açılan davada, çekişmeli alacaklara isabet eden payın, kararın kesinleşmesine kadar borçlu tarafından mahkemece belirlenecek bir banka hesabına yatırılmasına karar verilmektedir. Yine bu alacak ve alacaklı hakkında konkordatoya bakan mahkemece alacaklılar toplantısına katılıp katılmayacağına ve katılacaksa nisaba ne oranda dâhil olacağına karar vermektedir. Bu hususlar dikkate alındığında çekişmeli alacak davasının konkordato ile organik bir bağının bulunduğunu söyleyebiliriz.¹⁹ Netice itibariyle çekişmeli alacak davasına, konkordatoya bakan mahkemenin bakması işin sağlıklı yürütmesi açısından da bir gerekliliktir.

Diğer yönden tasdik kararının ilanından itibaren 1 ay içerisinde açılan davanın bu kapsamda değerlendirilmesi gerekir. Tasdik kararının ilanından 1 ay sonra açılacak davanın ise bu kapsamda değerlendirilmesi mümkün değildir. Bu dava artık genel hükümlere göre görülmesi gereken bir alacak davasıdır.²⁰ Bu nedenle bu davalara bakacak mahkemenin de genel hükümlere göre belirlenmesi gerekir.²¹

Çekişmeli alacak hakkında açılacak davanın konusu niteliği itibariyle tarafların iradelerine tabi bir uyuşmazlık olduğundan çekişmeli alacak hakkında tahkim sözleşmesi

¹⁹ Albayrak ve Bulut (n 1) 451-485.

²⁰ Çekişmeli alacaklar hakkındaki açılacak dava, görevli ve yetkili mahkeme ile yargılama usulleri ve ispat hukuku kuralları bakımından genel hükümlere tabi olacaktır. Örneğin çekişmeli alacak olacak kira sözleşmesi ise kaynaklı uyuşmazlık Sulh Hukuk Mahkemesi’nde işçilik alacaklarına ilişkin uyuşmazlık ... Mahkemesinde, ticari olmayan bir alacağa dayalı uyuşmazlık ise Asliye Hukuk Mahkemesinde, ticari nitelikte bir alacak ise Asliye Ticaret Mahkemesinde görülecektir. Kanun koyucu burada her uyuşmazlığın uzman mahkemelerde görülmesine ilişkin genel ilkedan ayrılmamıştır. Genel hükümlere tabi olma sadece bu konularda söz konusudur. Buna karşılık, aşağıda anlatılacağı üzere alacağın tahsili genel hükümlere tabi değildir (Y. 6. HD. 27.03.2024 Tarih ve 2024/362, 2024/748).

²¹ Öztekin, Budak, Tunç Yücel ve Kale (n 12) 411.

yapılması mümkündür. Bu durumda bu dava tahkimde görülecektir. Yine bu alacağa ilişkin olarak, diğer koşulların bulunması halinde, yetki sözleşmesi yapılması da mümkündür.

3. Davanın Tarafları

Konkordatoda çekişmeli alacak davasının davacısı, alacağı itiraza uğramış olan alacaklı, davalısı ise borçludur. Alacağı nitelik bakımından itiraza uğramış alacaklı da bu davayı açabilir. Alacağı itiraza uğramamış veya borçlu dışında birisi, komiser gibi, tarafından itiraza uğramış alacaklıların bu davayı açmakta hukuki yararı bulunmamaktadır. Zira ancak borçlunun itirazı ile alacak çekişmeli hale gelir. Alacağı itiraza uğramış olmak şartıyla, alacaklılar toplantısına katılmasına izin verilmeyen alacaklı da bu davayı açabilir.²²

Bu dava alacağı kısmen veya tamamen itiraza uğramış alacaklılar tarafından açılmakla birlikte, konkordato mühleti içerisinde komiserin izniyle yapılan işlemlerden doğan alacak sahibi kişilerin de mahkemenin tasdik aşamasında bu alacakları kabul etmemesi halinde, bu davayı açmaları mümkündür.²³

Çekişmeli alacaklar hakkındaki davanın tasdik kararının ilanından itibaren 1 ay içinde açılması gerekmekle birlikte, alacaklının tasdik kararını beklemeden de alacağına ilişkin dava açması mümkündür. Böyle bir durumda alacaklının tasdik kararının ilanından sonra yeniden bir dava açmasına gerek bulunmamaktadır.²⁴ Tasdik kararının ilanından sonra, daha önce açmış olduğu davadaki alacağına karşılık olmak üzere, pay ayrılmasını ve bu payın bankaya yatırılmasını talep etmesi mümkündür.²⁵

Alacağını süresi içerisinde yazdırmamış olan alacaklılar açısından bu bir aylık süre bağlayıcı olmayıp onlar her zaman dava açabilirler. Tasdik edilen konkordato, konkordatoya yazılmamış alacaklılar bakımından da bağlayıcı olduğundan, bir aylık süre geçtikten sonra açılan davanın alacaklı lehine sonuçlanması halinde borçlunun bu

²² Pekcanitez ve Erdönmez (n 10) 153.

²³ Pekcanitez ve Erdönmez (n 10) 152 vd.

²⁴ Öztekin, Budak, Tunç Yücel ve Kale (n 12) 411.

²⁵ Yazıcı (n 4) 1-29.

alacaklıya da konkordato kapsamında ödeme yapması gerekir.²⁶ Ancak süresinden sonra dava açılması halinde alacaklı artık kendisi için ayrılan ve bankaya yatırılan payın kendisine ödenmesini isteyemez.

4. Davanın Süresi

İİK'nın 308/b maddesi gereğince, konkordatonun tasdik kararının ilanından itibaren 1 ay içinde bul davanın açılması gerekir. Bu dava esas olarak bir alacak davası olduğundan genel hükümlere göre her zaman açılması mümkündür.²⁷ O nedenle 1 aylık süreden sonra açılması halinde de davanın dinlenmesi açısından bir kayıp yaşanmaz. Ancak, davanın bu süreden sonra açılması durumunda alacağı itiraza uğramış davacı alacaklı, kendisine ayrılan paydan ödeme yapılmasını talep edemez. Pay ayrılmışsa bu davaya rağmen yatırılan para borçluya iade edilir.

5. Davanın Zorunlu Arabuluculuğa Tabi Olup Olmadığı

Uyuşmazlıkların arabuluculuk yöntemi ile çözülmesine başvuru kural olarak ihtiyaridir. Ancak hukukumuzda belirli uyuşmazlıklar açısından davaların görülmesi için arabulucuya başvuru zorunlu hale getirilmiştir.²⁸ 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun 18. Maddesi gereğince, zorunlu arabuluculuğa tabi davalarda arabuluculuğa başvuru dava şartı olup başvuru yapılmadan dava açılması durumunda açılan davanın dava şartı yokluğundan usulden reddi gerekir. Bu kanunun 18/B maddesinde, İş Mahkemeleri Kanunun 3. maddesinde, Türk Ticaret Kanununun 5/A. maddesinde, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 73/A. maddesinde belirtilen uyuşmazlıklar yönünden arabulucuya başvuru zorunlu olup aksi taktirde açılan davanın dava şartı yokluğundan reddi gerekir.

²⁶ Pekcanitez ve Erdönmez (n 10) 153.

²⁷ Buna karşın alacakları itiraza uğrayan alacaklıların genel hükümlere göre her zaman dava açmaları mümkündür. Bu durumda alacakların itiraza uğrayan alacaklıların bir ay içinde dava açmaları halinde çekişmeli alacak olarak İİK'nın 308/b maddesinden yararlanacağını, bir aylık süre içinde dava açmaması halinde ise, davanın genel hükümlere tabi olacağını ve çekişmeli alacak olarak bu hükümden yararlanamayacağını söyleyebiliriz (Y. 6. HD. 26.09.2024 Tarih ve 2024/1738, 2024/2985).

²⁸ Bahadır (n 3) 2641-2689.

TTK'nın 5/A maddesi gereğince, bu Kanunun 4 üncü maddesinde ve diğer kanunlarda belirtilen ticari davalardan, konusu bir miktar para olan alacak, tazminat, itirazın iptali, menfi tespit ve istirdat davalarında, dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır. Çekişmeli alacaklar hakkında açılacak davanın konusunun bu kapsamda değerlendirilmesi halinde zorunlu arabuluculuğa tabi olup olmadığı konusunda tereddüt yaşanmaktadır. Zira çekişmeli alacak davası bir yönüyle genel hükümlere tabi bir alacak davasıdır. Diğer yönden ise konkordato kapsamında düzenlenen ve bu kapsamda açılan istisnai bir dava türüdür. Dolayısıyla bu davanın bu yönlerinden birisinin öne çıkarılması halinde zorunlu arabuluculuğa tabi olup olmadığı konusunda farklı görüşler ortaya çıkmaktadır.

Çekişmeli alacaklar hakkında açılacak dava İİK'nın 308/b maddesinde düzenlenmiş olup bu maddede ve İİK'nın diğer hükümlerinde davanın zorunlu arabuluculuğa tabi olup olmadığı konusunda bir açıklık bulunmamaktadır. Ancak konunun sadece bu yönüyle değerlendirilmesi yanıltıcı olabilir. Bunun yanında bu davanın konkordato prosedürü içerisindeki yerinin ve korunan hukuki menfaatlerin dikkate alınarak birlikte değerlendirilmesi gerekir.

TTK'nın 5/2. Maddesi gereğince arabulucuya başvuru halinde arabulucunun, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren altı hafta içinde sonuçlandırması gerekir. Bu süre zorunlu hâllerde arabulucu tarafından en fazla iki hafta uzatılabilir. İİK'nın 308/b maddesi gereğince, çekişmeli alacak davasının ise bir ay içerisinde açılması gerekir. Aksi takdirde alacaklıya ayrılan pay kendisine ödenmez ve borçluya iade edilir. Bu durumda alacaklının bu paraya zamanında kavuşması için bu davayı bir ay içinde açması gerekir. Bu durumda arabulucuya başvurması kendi aleyhine işleyecektir. Gerçi arabulucuya başvuru halinde bu sürenin işlemeyeceği kabul edilse de alacaklıya ayrılan paranın ödenip ödenmeyeceği konusunda ciddi bir tereddüt yaşanacaktır.

Konkordato hukukunun temel ilkelerinden birisi de alacaklılar arasında eşitlik ilkesidir. Bu ilkenin amacı, borçlunun konkordato teklif etmesi nedeniyle ortaya çıkan riske kural olarak bütün alacaklıların eşit olarak katlanmasıdır.²⁹ Konkordatoda tam bir

²⁹ Bahadır (n 3) 2641-2689.

eşitlik bulunmasa da nispi bir eşitlik bulunduğunu söyleyebiliriz. Buna göre aynı durumda bulunan alacaklıların aynı koşullara tabi olması gerekir. Diğer alacaklılar açısından konkordato projesi ile tanınan koşullardan daha farklı koşulların arabuluculuk aşamasında çekişmeli alacak sahibine tanınması eşitliğe aykırılık oluşturacaktır.³⁰ Ayrıca bu durumun kötüye kullanılması ve bu süreçte çekişmeli alacak sahibi ile borçlunun diğer borçlular aleyhine anlaşmaları da mümkündür. Bu yolun açılması durumunda sırf bu amaçla alacağın çekişmeli hali getirilmesi de istenebilir ki bu durum kötü niyetli hareketlere fırsat tanımış olur. Konkordatonun tasdiki kararı ile konkordato projesi tüm adi alacaklar için bağlayıcı hale gelmişken çekişmeli alacaklar için arabuluculuğa gidilmesi ve farklı bir anlaşma yapılması durumunda bunun uygulanması sırasında da sorunlar yaşanacaktır.

Tüm bu hususlar dikkate alındığında, İİK'nın 308/b maddesi gereğinde yasal bir aylık süre içerisinde açılan davanın zorunlu arabuluculuğa tabi olmaması gerektiğini söyleyebiliriz. Ancak İİK'nın 308/b-2. Maddesi gereğince, süresi içinde dava açmamış olan alacaklılar, bu paydan ödeme yapılmasını talep edemezler; bu durumda yatırılan pay borçluya iade edilir. *Bu hüküm dikkate alındığında yasal bir aylık süre içerisinde dava açılmaması durumunda artık bu davanın konkordato prosedürü dışına çıktığını söyleyebiliriz.*³¹ *Bu durumda da genel hükümlere göre açılıp görülecek bir alacak davası olduğundan zorunlu arabuluculuğa da tabi olması gerekir.*

³⁰ Çekişmeli alacak hakkında hiç kaynak ayrılmamış veya konkordato mahkemesince yaklaşık ispat ölçüsünde yapılan incelemede daha az bir alacak belirlenerek kaynak ayrılmışsa çekişmeli alacaklıları ile borçlunun arabuluculuk sürecinde daha yüksek bir miktarda alacak belirlemeleri veya farklı koşullarda anlaşmaları konkordato hükümlerinin bütün alacaklılar için bağlayıcı ve zorunlu olması kuralını ihlal edeceğinden ve alacaklılar arasında eşitliği bozacağından kabul edilemez. Aksi takdirde, diğer alacaklılar bakımından İİK 308/f hükmü gereği konkordatonun feshi hakkı doğar. Dolayısıyla, böyle bir anlaşmanın sadece taraflarını bağlaması ve tarafları arasında sonuç doğurması gerekirken tüm alacaklıları etkileyecek sonuçlar doğurur (Y. 6. HD. 27.03.2024 Tarih ve 2024/362, 2024/748).

³¹ Somut olaya gelince, yukarıda açıklanan nedenlerle, konkordato hukukunun kamusal karakteri, tüm alacaklıları ilgilendirmesi, tarafların iradeleri ile kendi aralarında yapacakları anlaşmanın konkordato alacaklıları arasında eşitsizlik yaratacak nitelikte olması, konkordatoda ödemeler dengesini bozmasının mümkün olması, bu davanın yasal şekli koşullara tabi olması hususları dikkate alındığında, İİK'nın 308/b maddesi gereğince yasal bir aylık süre içerisinde verilen çekişmeli alacaklara ilişkin bu davanın zorunlu arabuluculuğa tabi olmadığının kabulü gerektiği dikkate alınarak, mahkemece öncelikle konkordato kararının akıbeti araştırılmak suretiyle, konkordato kararı tasdik edilmiş ve tasdik kararından itibaren bir aylık yasal süre içerisinde bu davanın açılmış olması halinde zorunlu arabuluculuğa başvurusunun zorunlu olmadığının kabulü ile yargılamaya devam edilmesi, süresinde dava açıldığının anlaşılması halinde ise, şimdiki gibi dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken bu hususlar dikkate alınmadan bu şekilde davanın reddine karar verilmesi

6. Yargılama Usulü

Genel yargılama usulü yazıl yargılama usulü olup basit yargılama usulü istisnai bir yargılama usulüdür ve ancak kanunların açıkça gösterdiği dava ve işler hakkında uygulanır.³²

HMK'nın 316. Maddesine göre basit yargılama usulü, kanunlarda açıkça belirtilenler dışında bu maddede belirtilen hallerde uygulanır. Bu maddede çekişmeli alacak davasına yer verilmemiştir. Maddenin 1/e bendinde, Konkordato ve sermaye şirketleri veya kooperatiflerin uzlaşma suretiyle yeniden yapılandırılmasına ilişkin açılacak davalar sayılmıştır. Ancak çekişmeli alacak hakkında açılan davanın bu kapsamda değerlendirilmesi mümkün değildir.

İİK'nın konkordato hükümlere arasında ve başka bir kanunda davanın yargılama usulüne ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır. Dolayısıyla çekişmeli alacaklara ilişkin davanın yargılama usulü hakkında bir kanun hükmü bulunmadığından davanın niteliğine göre genel hükümlere göre bir belirleme yapılması gerekir.³³

Örneğin, davanın konusunun işçilik alacaklarından kaynaklanması halinde basit yargılama usulü uygulanacaktır(İşMK m. 7/1). Yine ticari alacağa ilişkin davada dava konusunun değerinin bir milyonun altında olması halinde basit usul, üzerinde olması halinde de yazılı yargılama usulü uygulanacaktır(TT m. 4/2).

Çekişmeli alacak davası bir takım istisnalar dışında genel hükümlere göre görülecek bir alacak davasıdır. Bu nedenle tarafların iddia, savunma ve ispat durumlarının genel hükümlere göre değerlendirilmesi gerekir. Yine harç ve vekâlet ücreti yönünden de ayrı bir durum bulunmadığından genel hükümlere göre harç ve vekâlet ücretinin tayini gerekir.

7. Dava Sonunda Verilecek Kararlar

doğru olmamış, kararın bu nedenle bozulması gerekmiştir (Y. 6. HD. 02.08.2024 Tarih ve 2024/1224, 2024/1236).

³² Ramazan Arslan, Ejder Yılmaz, Sema Taşpınar Ayvaz ve Emel Hanağası, *Medeni Usul Hukuku* (Yetkin Yayınları 2019).

³³ Öztekin, Budak, Tunç Yücel ve Kale (n 12) 411.

a. Davanın Kabulü

İİK'nın 308/b maddesi gereğince çekişmeli alacak hakkında görülen davada davacı, alacağını genel hükümlere göre ispat ederse kuşkusuz davanın kabulüne karar verilecektir. Ancak alacağın varlığı konusunda çekişme olması mümkün olduğu gibi alacağın niteliği konusunda da çekişme olabilir. Yine kararın verildiği tarih itibariyle konkordato devam ediyor olabileceği gibi süreç bitmiş de olabilir. Tüm bu durumlara göre kararın mahiyeti de değişebilir.

Çekişmeli alacağın kabulüne karar verildiği sırada konkordato süreci devam ediyorsa mahkemenin bu durumu gözeterek alacağın konkordato hükümlerine göre tahsiline karar vermesi kararın icrasını kolaylaştıracaktır. Alacak hakkında karar verildiği sırada konkordatonun yürürlükte olmaması durumunda ise artık alacağın genel hükümlere göre tahsiline karar verilmesi gerekir.³⁴ Mahkemenin her iki ihtimali de dikkate alarak infazda tereddüt oluşturmayacak şekilde bir karar vermesi gerekir.³⁵

Alacağın niteliğinin(imtiyazlı olup olmadığının) çekişme konusu olması durumunda ise mahkemenin bu durumun tespitine yönelik hüküm kurması yeterli olacaktır. Bu karar ile alacaklıya, konkordatonun devam edip etmediğine ve konkordato projesine bakılmaksızın, alacağının tam olarak ödenmesi gerekir. Bu durumda İİK'nın 305/1-d maddesi gereğince, tasdik koşulu olarak teminat gösterilmişse, alacağının bu teminattan karşılanması gerekir.

Alacağının kabulü halinde alacaklı hükmün kesinleşmesini beklemeden ilamlı icraya başvurabilir. Bu durumda borçlu, konkordato koşullarına göre ödemesi gereken ve vadesi gelmiş olan taksitleri en geç icra emrinin tebliğinden itibaren 7 gün içinde, vadesi

³⁴ Hal böyle olunca, çekişmeli alacak davası için “konkordatonun kabulü” ön koşulu ortadan kalktığı için HMK'nın 30. maddesinde düzenlenen usul ekonomisi ilkesi de dikkate alınarak işbu davaya genel hükümlere göre alacak davası olarak devam edilmesi gerekir. Zira çekişmeli alacak davasında alacak talebi hakkında yapılacak yargılama genel hükümlere tabi ise de; verilecek hüküm ve sonuçlar konkordatonun yürürlükte olup olmamasına göre farklıdır. Konkordato yürürlükte iken alacağın konkordato projesi kapsamında, tasdik edilen konkordato hükümlerine göre ödenmesi gerekecek, örneğin konkordato faizsiz ise faiz uygulanmayacak, buna karşılık konkordato yürürlükte değil ise faiz de dahil tamamen genel hükümlere göre tahsil hükmü kurulacaktır(Y.HD. 6.HD. 26.09.2024 Tarih ve 2024/1738, 2024/2985).

³⁵ Altay ve Eskiocak (n 6) 330.

gelmemiş olan taksitleri de ödeme gününde ödemek zorundadır. Aksi durumda alacaklı kendisi yönünden konkordatonun feshini talep edebilir.³⁶

Karara karşı kanun yoluna başvurulması da ilamın icrasını durdurmaz. Ancak borçlunun İİK'nın 36. Maddesi gereğince ilam konusu alacağın tümünü depo etmesi veya teminat göstererek tehiri icra kararı alması mümkündür. Ancak bu alacak hakkında daha önce mahkemece İİK'nın 308/b-2. Maddesi gereğince depo kararı verilmiş olması ve bunun alacağı karşılaması durumunda artık teminat yatırmasına gerek kalmayacaktır.³⁷

Konkordato süreci devam etmesine rağmen alacaklının konkordatoya tabi bir alacak hakkındaki kabul kararını konkordato hükümlerine göre değil de tam olarak icra emri ile talep etmesi durumunda borçlunun, borcun konkordato hükümlerine göre ödenmesi gerektiği gerekçesiyle ve İİK'nın 33. Maddesi gereğince icraya karşı koyması mümkündür. Zira konkordato İİK'nın 308/c-2 maddesi gereğince, konkordato talebinden önce veya komiserin izni olmaksızın mühlet içinde doğan bütün alacaklar için mecburidir.

Çekişmeli alacaklara ilişkin dava esas itibariyle genel hükümlere göre görülen bir alacak davasıdır. Karar verildiği sırada konkordatonun devam etmesi halinde dahi mahkemenin konkordato hükümleri gözetilerek alacağın tahsili yönünde hüküm kurmakla yetinmesi gerekir. Bunun aksine olarak, konkordatodaki tenzilatı gözeterek alacağın o miktarda tahsiline karar vermesi doğru olmayacaktır. Zira konkordato bir süreç olup alacak hakkında karar verildikten sonra feshedilebilir veya herhangi bir şekilde sona erebilir. Bu durumda da verilen kısmi tahsil kararı alacaklının alacağının kalan kısmını tahsil imkânını ortadan kaldırabilir.³⁸

Konkordato talebi hakkında geçici mühlet kararı verilmesinden tasdik kararı verilmesine kadar geçen sürede adi alacaklar için faiz verilmeyecek, konkordatonun tasdikinden sonra ise konkordato projesinde bulunması durumunda faiz verilecektir. Çekişmeli alacak hakkında verilecek karara ilişkin faiz talebi hakkında da bu hususun

³⁶ Altay ve Eskiocak (n 6) 331.

³⁷ Albayrak ve Bulut (n 1) 451-485.

³⁸ YAZICI (n 4) 1-29.

özetilerek hüküm kurulması gerekir.³⁹ Bu durumda faiz talebinin genel hükümlere göre değerlendirilmesinden sonra geçici mühlet tarihine kadar faiz işletilmesi, tasdik kararından sonra ise konkordato projesine göre değerlendirme yapılması gerekir.⁴⁰ Bu nedenle mahkemenin çekişmeli alacak davasında karar verirken konkordatonun tasdik edilip edilmediğini dikkate alarak hüküm kurması isabetli olur.⁴¹

Çekişmeli alacağa ilişkin yargılama giderleri genel hükümlere göre belirlenecektir. Ancak davanın kabulü halinde borçlunun sorumlu olduğu yargılama giderleri ve varsa icra inkar tazminatı, konkordatodan sonra doğan bir borç olduğundan konkordato projesi kapsamında değil de tam olarak ödenmesi gerekir.⁴² Yine vekalet ücretinin de bu kapsamda değerlendirilmesi ve tam olarak ödenmesi gerekir.⁴³

b. Davanın Reddi

Çekişmeli alacak hakkında açılan davanın reddine karar verilmesi durumunda bu karar alacaklının alacağının bulunmadığına ilişkin maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder. Bu durumda İİK'nın 308/b-2 maddesi gereğince depo edilen pay artık davacıya ödenemez. Ancak bu miktarın borçluya iadesi için kararın şekli olarak kesinleşmesinin beklenmesi gerekir.⁴⁴ Bu konunun da mahkeme kararında açıkça hüküm altına alınması tereddütlerin yaşanmasını engelleyecektir.

E. Bazı Alacaklar Yönünden Çekişmeli Alacak Davası Açılıp Açılmayacağı

³⁹ Yazıcı (n 4) 1-29.

⁴⁰ Altay ve Eskiocak (n 6) 330.

⁴¹ Konkordato talebi reddedilmesi halinde çekişmeli alacak davası için “konkordatonun kabulü” ön koşulu ortadan kalktığı için HMK'nın 30. maddesinde düzenlenen usul ekonomisi ilkesi de dikkate alınarak işbu davaya genel hükümlere göre alacak davası olarak devam edilmesi gerekir. Zira çekişmeli alacak davasında alacak talebi hakkında yapılacak yargılama genel hükümlere tabi ise de; verilecek hüküm ve sonuçlar konkordatonun yürürlükte olup olmamasına göre farklıdır. Konkordato yürürlükte iken alacağın konkordato projesi kapsamında, tasdik edilen konkordato hükümlerine göre ödenmesi gerekecek, örneğin konkordato faizsiz ise faiz uygulanmayacak, buna karşılık konkordato yürürlükte değil ise faiz de dahil tamamen genel hükümlere göre tahsil hükmü kurulacaktır (Y.6. HD. 07.10.2024 Tarih ve 2024/2615, 2024/3215).

⁴² Yazıcı (n 4) 1-29.

⁴³ Altay ve Eskiocak (n 6) 331.

⁴⁴ Albayrak ve Bulut (n 1) 451-485.

1. Üst Sınır İpoteklerinde Sınırı Aşan Alacaklar Yönünden Dava Açılıp Açılmayacağı

İpotek, alacağı güvence altına almak ve alacak ödenmediği takdirde sahibine rehin konusu taşınmazı sattırarak bedelinden alacağını elde etme yetkisi veren bir taşınmaz rehnidir. İpotek, güvence altına alınan alacağın kesin ve belirli olup olmamasına göre ikiye ayrılmaktadır. Taşınmaz rehni ile güvence altına alınan alacağın kesin bir miktardan oluşması durumunda buna anapara ipoteği denilmektedir. Alacağın miktarının belirli olmaması halinde ise alacaklının bütün istemlerini karşılayacak şekilde taşınmazın güvence altına alacağı miktarı taraflar belirler ki buna da üst sınır ipoteği denilmektedir(TMK m. 851). Geciktirici koşula bağlı alacaklar, değişken alacaklar, ileride doğması muhtemel alacaklar bu nitelikte alacaklar olup bunlar için üst sınır ipoteği tesis edilir.

Anapara ipoteğinde takip masrafları, faiz gibi yan alacaklar da ipotek kapsamında olup tapuda yazılı miktarın üzerine çıksa bile ipoteğin güvencesi kapsamındadır. Bu şekilde rehinle teminat altına alınan alacakların konkordatoya kaydettirilmesine gerek bulunmamaktadır. Bunların miktarıyla ilgili ihtilaf çıksa da ihtilafın konkordato prosedürü dışında cereyan eden rehnin paraya çevrilmesi ve bir itiraz edilmesi halinde de itirazın iptali veya kaldırılması davasında çözülmesi mümkündür.⁴⁵

Üst sınır ipoteğinde alacak miktarına ilişkin kesin bir belirleme yoktur. Buna karşın taşınmazın sağlayacağı maksimum miktar tapu kütüğünde gösterilmektedir. Taşınmaz tapu kütüğünde gösterilen miktar için güvence oluşturduğundan bu miktarı aşan kısım güvenceden yararlanamaz. Aynı durum yan(fer'i) alacaklar için de geçerlidir. Miktarı aşan kısım taşınmaz rehninin sağladığı güvenceden yararlanamayacağından bu kısma ilişkin rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip de yapılamaz. Bu kısım yönünden genel anlamda haciz ve iflas takibi yapılabilir.

Rehinli alacakların konkordatoya kaydına gerek bulunmamaktadır. Üst sınır ipoteklerinde ise rehnin kapsadığı fiili miktarın belirlenmesi alacak kaydı açısından çok önemlidir. Bu konuda alacaklının talebine borçlunun itiraz etmemesi halinde yine sorun

⁴⁵ Altay ve Eskiocak (n 6) s. 332.

yaşanmayacaktır. Ancak borçlunun itiraz etmesi halinde ipotekle güvence altına alınan alacağın gerçek ve fiili miktarının belirlenmesi gerekir. Bu durumda bunun belirlenmesi için de yine İİK'nın 302/b maddesi gereğince dava açılması gerekir.

Üst sınır ipoteklerinin limitle sınırlı olduğunu kabul ettiğimizde ipotek borcun sadece üst sınıra kadar olan kısmını kapsadığından, bu sınırın üstünde kalan alacak rehnin güvencesinden yararlanamaz. Bu kısım adi alacak sayılacağından bunun konkordato koşullarına göre ödenmesi gerekir. Bu durumda ipotek miktarını aşan kısma borçlunun itiraz etmesi durumunda da İİK'nın 308/b maddesi gereğince dava açılması gerekir.⁴⁶

2. Rehinli Ve İmtiyazlı Alacakların Bu Nitelikte Olup Olmadıklarına İlişkin Olarak Dava Açılıp Açılamayacağı

Borçlunun bildirilen alacağa ilişkin olarak rehinli olmadığı yönünde bir itirazı olursa bu uyumsuzluk acaba İİK'nın 308/b maddesi gereğince dava konusu olabilir mi? *Altay/Eskiocak*'ın da isabetli olarak vurguladığı gibi, buna olumlu cevap vermek mümkün değildir. Zira tapu kaydıyla sabit olan rehinlerde bu şekilde bir çözüm yöntemi geçerli olamaz. Bu konuda İİK'nın 150. Maddesinde de rehin hakkının itiraz konusu yapılamayacağı hüküm altına alınmıştır.⁴⁷ Noterlikçe düzenlenen rehin sözleşmeleri, 6570 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanununa tabi rehinlerde de rehin hakkının tartışma konusu yapılamayacağını kabul etmek gerekir.⁴⁸

İİK'308/c-3. Maddesinde, konkordatonun imtiyazlı alacaklar için mecburi olmadığı belirtilmiştir. İİK'nın 206. maddesinin birinci sırasında sayılan alacaklar imtiyazlıdır. Buna göre: işçilerin, iş ilişkisine dayanan ve iflâsın açılmasından önceki bir yıl içinde tahakkuk etmiş ihbar ve kıdem tazminatları dahil alacakları ile iflâs nedeniyle iş ilişkisinin sona ermesi üzerine hak etmiş oldukları ihbar ve kıdem tazminatları; işverenlerin, işçiler için yardım sandıkları veya sair yardım teşkilatı kurulması veya bunların yaşatılması maksadıyla meydana gelmiş ve tüzel kişilik kazanmış bulunan tesislere veya derneklere olan borçları; iflâsın açılmasından önceki son bir yıl içinde

⁴⁶ Altay ve Eskiocak (n 6) 332.

⁴⁷ Altay ve Eskiocak (n 6) 332.

⁴⁸ Albayrak ve Bulut (n 1) 451-485.

tahakkuk etmiş olan ve nakden ifası gereken aile hukukundan doğan her türlü nafaka alacakları imtiyazlı alacaklardır. İmtiyazlı alacakların da bu nitelikleri taşıyıp taşımadıkları ve miktarları konusunda çıkacak uyuşmazlıkların da 302/6 ve 308/b maddeleri kapsamında açılacak davada çözülmesi mümkündür.⁴⁹

3. Erteleyici Koşula Bağlı Ve Vadesi Belli Olmayan Alacaklar Hakkında İİK'nın 308/B Maddesi Gereğince Dava Açılıp Açılamayacağı

Erteleyici koşula bağlı hukuki işlemde, koşul olarak kararlaştırılan hukuksal işlem gerçekleştiğinde istenilen hüküm ve sonuç doğar.⁵⁰ Dolayısıyla bu şekilde koşula bağlanan alacak da ancak koşul gerçekleştiğinde talep edilebilir. Belirli bir vadeye bağlı olmayan alacaklar da vade gerçekleştiğinde alacağın ödenmesi gerekir. Bu tür alacakların borçlu tarafından kabul edilmesi halinde sorun yaşanmayacaktır. Buna karşın bu şekilde erteleyici koyula bağlı olan veya belirli bir vadeye bağlı olmayan alacak talebinin borçlu tarafından reddedilmesi durumunda yine bu alacaklar hakkında da İİK'nın 308/b maddesi gereğince çekişmeli alacak davası açılması mümkündür.⁵¹

II. KONKORDATONUN FESHİ

A. Genel Olarak

Borçlarını, vadesi geldiği hâlde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlu, vade verilmek veya tenzilat yapılmak suretiyle borçlarını ödeyebilmek veya muhtemel bir iflâstan kurtulmak için konkordato talep edebilir(İİK 285/1). Konkordatonun amacı, vadesi gelmiş borçlarını ödeyemeyen veya ödeyememe tehlikesi altında bulunan dürüst ve iyiniyetli borçlulara durumlarını düzeltmek suretiyle ekonomik mevcudiyetlerinin devamını sağlama fırsatı vermek ve bu şekilde borçlu ile birlikte alacaklılar ve genel olarak toplumun menfaatini korumaktır.

⁴⁹ Altay ve Eskiocak (n 6) 333.

⁵⁰ Ahmet M Kılıçoğlu, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler* (Turhan Kitabevi 2021) 969.

⁵¹ Altay ve Eskiocak (n 6) 333.

Konkordato müessesesi gerek vade verilmesi gerek tenzilat yapılması gerekse icra takip ve ödemelerin durdurulması suretiyle borçluya çok büyük avantajlar sağlamaktadır. Buna mukabil alacaklılara büyük külfetler yüklemektedir. Konkordatonun türüne göre kimi zaman borçlu alacağını zamanında alamamakta kimi zaman alacağının bir kısmını almakta kimi zaman da her ikisine de katlanmak zorunda kalmaktadır. Konkordato, konkordato talebinden önce veya komiserin izni olmaksızın mühlet içinde doğan bütün alacaklar için mecburidir. Bu yönüyle konkordato, bu sürece hiç katılmayan alacaklılar için de bağlayıcıdır.

Konkordatonun borçluya sağladığı bu büyük fırsatı çok iyi değerlendirip projeye harfiyen uyması ve yükümlülüklerini yerine getirmesi gerekir. Alacaklıların konkordatonun tasdiki ile üstlendikleri fedakârlığa rağmen borçlunun projeye uymaması, yükümlülüklerini yerine getirmemesi alacaklılar açısından artık kabul edilebilir bir durum değildir. İşte bu noktada kanun koyucu kendisine karşı konkordato koşulları yerine getirilmeyen alacaklıya, kendisi yönünden konkordatonun feshini talep etme hakkı tanımıştır(İİK m. 308/e). Yine borçlunun kötü niyetli hareket ederek konkordatodan kaynaklanan yükümlülüklerini aksatması durumunda da tüm alacaklılara konkordatonun feshini isteme hakkı tanınmıştır. Zira burada artık kötü niyetli bir hareket söz konusudur.

Fesih kavramsal olarak özellikle borçlar hukukunda ileriye etkili olarak sonuç doğurmaktadır. Bir sözleşmenin feshi halinde kural olarak taraflar o ana kadar gerçekleşen kazanımlarını korurlar ve fesihten sonraki yükümlülüklerinden kurtulurlar(TBK m. 126). Dönme halinde ise taraflar tüm edim yükümlülüğünden kurtuldukları gibi daha önce o hukuki ilişkiye istinaden elde ettiklerini de iade etme yükümlülüğü altına girerler.

Konkordatonun kendisi açısından feshi halinde o alacaklı konkordatonun tüm bağlayıcılığından kurtulmak suretiyle, icra ve iflas yoluyla takip yapmak da dâhil olmak üzere, alacağına tam olarak kavuşma imkânına kavuşmaktadır.⁵² Konkordatonun kısmen feshi sadece bunu talep eden açısından sonuç doğuracak olup diğer borçlular açısından konkordato aynen geçerliliğini korumaktadır. Yani bir alacaklının açmış olduğu fesih

⁵² Altay ve Eskiocak (n 6) 403.

davasının sonucundan bu alacaklı dışında hiç bir alacaklının yararlanma imkânı bulunmamaktadır.

Konkordatonun tamamen feshi halinde ise konkordato süreci tüm borçlular açısından sona erer. Bu durumda da konkordato sürecine hiç girilmemiş gibi alacaklılar alacaklarına kavuşur.

Gerek konkordatonun kısmen feshi halinde gerek tamamen feshi halinde konkordato bütün sonuçlarıyla ortadan kalkmaktadır. Konkordatonun feshinin doğurduğu bu sonuçlar dikkate alındığında aslında fesihten ziyade konkordatonun iptali söz konusudur.⁵³

B. Türleri

7101 sayılı Kanunla getirilen düzenleme ile konkordatonun feshi, *kısmen fesih* ve *tamamen fesih* olarak ikiye ayrılmış ve ayrı ayrı hükümlerle düzenlenmiştir.

konkordatonun kısmen feshini düzenleyen İİK'nın 308/e maddesi gereğince, kendisine karşı konkordato projesi uyarınca ifada bulunulmayan her alacaklı konkordato uyarınca kazanmış olduğu yeni hakları muhafaza etmekle birlikte konkordatoyu tasdik eden mahkemeye başvurarak kendisi hakkında konkordatoyu feshettirebilir. Konkordatonun kısmen feshini kendisine karşı projeye göre ifada bulunulmayan alacaklı istemekte ve verilen fesih sonucundan da sadece kendisi yararlanmaktadır.

Konkordatonun tamamen feshi ise İİK'nın 308/f maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, her alacaklı, kötü niyetle sakatlanmış konkordatonun feshini tasdik kararını vermiş olan mahkemeden isteyebilir. Burada kısmen fesihten farklı olarak tüm alacaklılara fesih talep etme hakkı tanınmıştır ve fesih sebebi olarak da borçlunun kötü niyetli olarak hareket etme şartı getirilmiştir. Konkordatonun tamamen feshi halinde konkordato bütün haliyle ortadan kalkmakta ve bundan tüm alacaklılar yararlanmaktadır.

1. Konkordatonun Kısmen Feshi

a. Genel Olarak

⁵³ Pekcanitez ve Erdönmez (n 10) 161.

Kendisine karşı konkordato projesi uyarınca ifade bulunulmayan her alacaklı konkordato uyarınca kazanmış olduğu yeni hakları muhafaza etmekle birlikte konkordatoyu tasdik eden mahkemeye başvurarak kendisi hakkında konkordatoyu feshettirebilir(İİK m. 308/e).

Tasdik edilen konkordato konkordatoya tabi tümü alacaklılar için bağlayıcıdır. Bununla birlikte borçlu da tasdik edilen konkordato şartlarına göre alacaklılara karşı yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadır. Borçlunun bu yükümlülüklerini ihlal etmesi durumunda kendisine karşı ihlal edilen her alacaklı konkordatonun kendisi yönünden feshini talep edebilir.

Borçlunun tasdik edilen proje kapsamında yükümlülüklerini ihlal etmesi kısmen olabileceği gibi tamamen de olabilir. Borcunun belirlenen miktarda ödenmemesi ihlal oluşturacaktır. Yine borcun belirlenen zamanda ödenmemesi durumunda da borçlu yükümlülüğünü ihlal etmiş olacaktır. Diğer bir deyişle, ödemenin zamanında yapılmaması durumunda ihlal gerçekleşmiş olur. Sonradan gecikilerek yapılan ödeme bu ihlali ortadan kaldırmaz.

Bu şekilde konkordatoya göre kendisine ödeme yapılmayan alacaklı, kendisi yönünden geçerli olmak üzere, mahkemeden konkordatonun feshini talep edebilir. Mahkemenin bu alacaklı yönünden konkordatonun feshine karar vermesi durumda da alacaklının tüm alacağını talep etme hakkı doğar. Diğer bir ifade ile konkordato artık bu alacaklı yönünden mecburi olmaktan çıkar.

a. Kısmen Feshin Şartları

i. Konkordatoya Tabi Borcun Tasdik edilen Proje Kapsamında Ödenmemiş Olması

Konkordatoya tabi borcun proje kapsamında ödenmemiş olması durumunda alacaklısı fesih davası açabilir(İİK m. 308/c). Bu durumda konkordatoya tabi olmayan rehinli alacaklar, imtiyazlı alacaklar ve kamu alacakları ile konkordato mühletinden sonra

doğmuş ve yine komiserin onayı bulunan alacaklar konkordato kapsamında olmadığından bu alacakların sahiplerinin bu davayı açmakta hukuki yararları bulunmamaktadır.⁵⁴

Bu davanın açılması için borçlunun ayrıca temerrüde düşürülmesine gerek bulunmamaktadır. Yine bu davanın açılması için borcun tümü açısından vadenin beklenmesine gerek olmayıp taksitlerden birisinin ödenmemiş olması yeterlidir.⁵⁵ Dava açılmadan önce ihtirazı kabul dermeyan edilmeden ifanın kabul edilmesi durumunda artık bu dava açılmaz. Ancak dava açıldıktan sonra borcun tümünün ödenmesi durumunda dava konusuz kalır.⁵⁶ Kısmi ödeme durumunda ise bu sonucun doğmayacağı açıktır. Vade dolmasına rağmen alacaklının bir nedenle ek süre vermesi de mümkündür. Bu durumda da dava açılması için yeni sürenin dolmasının beklenmesi gerekir.⁵⁷

Konkordato, konkordato kapsamında olan bütün alacaklılar açısından bağlayıcı olduğundan, konkordato sürecine katılmamış veya katılıp da olumsuz oy kullanmış alacaklılar da konkordatonun feshini talep edebilir. Yine alacağını süresi içerisinde konkordatoya kaydettirmemiş alacaklılar da konkordatonun feshini isteyebilir.⁵⁸

Çekişmeli alacak sahiplerinin 1 aylık sürede dava açmaları ve alacaklarını ilama bağlamaları durumunda bu davayı açabilirler. Ancak kanun yoluna başvurulması ve icranın geri bırakılması halinde kanun yolu sonucunun beklenmesi gerekir. Çekişmeli

⁵⁴ Pekcanitez ve Erdönmez (n 10) 163.

⁵⁵ Kamu düzenine aykırılık hallerinin re'sen gözetildiği, istinaf nedenleriyle sınırlı ve usulüne uygun olarak istinaf inceleme ve denetiminin yapıldığı; dosya içeriği, kararın dayandığı gerekçeleri ve delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmadığı, yine; konkordatonun kısmen feshi davasının açılabilmesi için konkordatoya tabi borcun projede yazılı taksitlerden birinin gününde ödenmemesinin yeterli olup, dosyada da konkordato projesinde yazılı taksitlerin gününde ödenmediğinin kayyım raporu ve dosya kapsamında sabit olduğu anlaşılmaya göre davalı vekilinin temyiz sebepleri yerinde görülmemiştir (Y. 6. HD. 06.06.2024 Tarih ve 2024/1454, 2024/2029).

⁵⁶ Öztekin, Budak, Tunç Yücel ve Kale (n 12) 464.

⁵⁷ Somut olayda, davacı tarafın alacağı temlik aldıktan sonra davalı şirkete gönderdiği 03.11.2021 tarihli ihtarname incelendiğinde davalı şirkete ödenmeyen taksitler için tebliğden itibaren 7 günlük ödeme süresi verildiği anlaşılmaktadır. Davacı tarafından verilen ödeme süresi içinde davalı şirket tarafından vadesi geçen toplam 7 taksit miktarının ödendiği de tartışma dışıdır.

Bu durumda, davacı tarafından verilen süre atıfet mehli olup bu sürede muaccel taksitler ödendiğinden davacının konkordatonun kısmen feshini istemekte hukuki yararı olmadığı gerekçesiyle davanın hukuki yarar yokluğundan reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması doğru olmamış, kararın bozulması gerekmiştir (Y. 6. HD. 22.06.2023 Tarih ve 2023/2363, 3024/2490).

⁵⁸ Pekcanitez ve Erdönmez (n 10) 163.

alacağa ilişkin bir aylık yasal süre içerisinde dava açılmaması durumunda ise artık bu dava açılmaz.⁵⁹

ii. Konkordatonun Tasdik edilmiş Olması

İİK'nın 308/c maddesi gereğince konkordato, tasdik kararıyla bağlayıcı hâle gelir. Bu hüküm dikkate alındığında kural olarak konkordatonun bağlayıcı olması için tasdik kararının kesinleşmesi zorunlu değildir. Ancak borçlunun konkordato projesinde konkordatonun, tasdik kararının kesinleşmesiyle bağlayıcı hâle geleceği de kararlaştırılabilir.

Bu husus konkordato projesindeki ödemelerin ne zaman başlayacağı açısından çok önemlidir. Tasdik edilen konkordatoda ödemelerin tasdik ile başlayacağı veya belirlenen bir tarihte başlayacağı kararlaştırılmışsa o tarihte projede kararlaştırıldığı şekilde ödeme yapılmaması durumunda borçlunun yükümlülüğünün ihlali söz konusu olur. Böyle bir durumda kendisine karşı konkordatoda projesinde yer aldığı şekilde ifade bulunulmayan her alacaklı konkordatonun tasdik kararının kesinleşmesini beklemeden dava açabilir. Burada önemli olan tasdik edilen konkordato projesinde yükümlülüklerin ne zaman yerine getirileceğidir. Belirlenen tarihte yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde alacaklı açısından, tasdik kararı kesinleşmeden, fesih davası açma hakkı doğmaktadır.⁶⁰

Bu durumda kural olarak fesih davası açmak için konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmesi zorunlu değildir. Ancak fesih davası devam ederken konkordatonun tasdikine ilişkin karara karşı kanun yolların başvurulması ve tasdik talebinin reddedilmesi de mümkündür. böyle bir durumda fesih davasının konusuz kalması da gündeme gelecektir. Bu durumda bu davanın açılmasında hukuki yararın bulunup bulunmadığı tartışma konusu olur. HMK'nın 114/1-h maddesi gereğince dava açılmasında hukuki

⁵⁹ Altay ve Eskiocak (n 6) 407.

⁶⁰ Konkordatonun kısmen feshini düzenleyen 308/e maddesinde, tamamen feshi düzenleyen 308/f maddesinin aksine “tasdik kararının kesinleşmesini” öngörmemiş olması, mahkeme kararının tasdikten sonra ödeme takvimini başlatması, ödemelerin aksatılması halinde alacaklının “kısmen fesih talep etmesinin” haklı olması ve konkordato tasdik kararına aynen uyma zorunluluğunun bulunması dikkate alınarak; taksit ödemeleri tasdik kararının kesinleşmesinden sonra başlamayacaksa, kısmen feshin tasdik kararı kesinleşmeden talep edilebileceği kabul edilmelidir (Y. 6.HD. 05.06.2024 Tarih ve 2024/1710, 2024/1962).

yararın bulunması dava şartıdır.⁶¹ Bu hususlar dikkate alınarak fesih davası açılması için tasdik kararının kesinleşmesinin zorunlu olduğu ileri sürülmektedir.⁶² Ancak bu durumun alacaklı açısından doğuracağı olumsuz sonuçların da dikkate alınarak değerlendirilmesi gerekir. Zira projede ödemelerin tasdik kararından önce başlayacağını kararlaştırılması ve bu yükümlülüğün yerine getirilmemesine rağmen uzun sürecek kanun yolu sırasında alacaklıyı fesih yoluyla alacağının tamamını talep etme hakkından mahrum bırakmak alacaklı ile borçlu arasındaki çıkarlar dengesine aykırılık oluşturacaktır. İİK'nın 308/c maddesi hükmünden de fesih davası açmak için tasdik kararının kesinleşmesinin zorunlu olduğu anlamı çıkmamaktadır.⁶³ Yargıtay 6. Hukuk Dairesi de bir kararında haklı olarak ödemenin daha önce başlatılması nedeniyle tasdik kararının kesinleşmesinin şart olmadığını vurgulamıştır.⁶⁴

iii. Borçlunun İflasına Karar Verilmemiş Veya Konkordatonun Bütün Alacaklılar Yönünden Feshedilmemiş Olması

Konkordato projesi tasdik edilen borçlunun bir şekilde iflasına karar verilmiş olabilir. Örneğin, İİK'nın 292.maddesinde yer alan hallerden birisinin gerçekleşmesi halinde borçlunun iflasına karar verilir. Yine konkordatonun bütün alacaklılar yönünden fesine karar verilmiş olabilir. İİK'nın 308/f maddesi gereğince, her alacaklı, kötü niyetle sakatlanmış konkordatonun feshini tasdik kararını vermiş olan mahkemeden isteyebilir. İster herhangi bir nedenle borçlunun iflasına karar verilmiş olsun ister konkordatonun tamamen feshine karar verilmiş olsun ortada uygulanacak bir konkordato projesi kalmayacağından konkordatonun feshinin talep edilmesinde de hukuki yarar bulunmayacaktır. Bu durumda da bu dava,dava şartı olan hukuki yarar yokluğundan dinlenemez.

⁶¹ Mine Cevahir, 'Türk Hukukunda Konkordatonun Feshi' 2023 8(1) YBHD 243-283.

⁶² Öztekin, Budak, Tunç Yücel ve Kale (n 12) 411.

⁶³ Pekcanitez ve Erdönmez (n 10) 161.

⁶⁴ Konkordatonun kısmen feshi davası devam ederken "tasdik kararının bozulması" ancak bozma üzerine verilen ikinci tasdik kararında da ilk tasdik kararında belirtilen tarihten itibaren hüküm doğuracağını belirtilmiş olması ve konkordato sürecinin bir bütün olması da dikkate alınarak, borçlunun artık davacı banka açısından konkordato kararının kendisine sunduğu imkanlardan yararlanmaması gerektiği gözetilerek davanın kabulüne karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde davanın reddine karar verilmesi doğru olmamış, karar bozmayı gerektirmiştir (Y. 6. HD. 05.06.2024 Tarih ve 2024/1710, 2024/1962).

c. Kısmen Fesih Davasının Zorunlu Arabuluculuğa Tabi Olup Olmadığı

Konkordato alacaklılar ile borçlunun müzakere ettiği ve kanunda belirtilen alacaklı çoğunluğu ile kabul edilen projeye göre borçlunun borcunu ödemesi gereken bir prosedürdür. Bu projeye göre borçlunun ödeme yapmaması halinde ödenmeyen borç için alacaklının icra takibi yapması mümkündür. Bunun yanında kendisi yönünden konkordatonun feshini de talep edebilir. Bu durumda da konkordatonun kendisi yönünden feshi halinde daha önce durmuş olan icra takiplerine devam edebilir. Bu şekilde daha önce müzakere edilen ve borçlunun taahhüdüne uymaması nedeniyle icra takibinde bulunma hakkını elde eden alacaklıyı zorunlu arabuluculuk kapsamında tekrar borçluyla müzakere yapmak zorunda bırakmak düşünülemez.

Kısmen fesih davasını açan alacaklı daha önce konkordato projesi ile elde ettiği hakları da muhafaza etmektedir. Yine daha önce borçlu ile müzakere yapan alacaklıyı borçlunun taahhüdüne uymaması nedeniyle tekrar müzakereye zorlamak alacaklı ile borçlu arasındaki adalet dengesine de uymamaktadır.

Diğer yönden konkordatoya ilişkin birçok hüküm emredici nitelikte olup yargılama sırasında da birçok yönden re'sen araştırma ilkesi uygulanmaktadır. Yine bazı açılardan kamu düzenine ilişkin yönleri bulunmaktadır. Bu durumu dikkate alındığında konkordatoya ilişkin bazı konularda tarafların tam bir tasarruf yetkilerinin bulunduğu söz edilemez. Bu yönüyle de kısmen fesih davasının zorunlu arabuluculuğa tabi olmadığının kabulü gerekir.⁶⁵

d. Yetkili ve Görevli Mahkeme

⁶⁵ Kamu düzenine aykırılık hallerinin re'sen gözetildiği, istinaf nedenleriyle sınırlı ve usulüne uygun olarak istinaf inceleme ve denetiminin yapıldığı; dosya içeriği, kararın dayandığı gerektirici sebepler ve delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmadığı, keza; konkordatonun feshi davasının konkordatonun bir parçası olduğu ve konkordato hükümlerine tabi olduğu, konkordato hükümlerinin kısmen kamusal nitelikte olduğu ve bu süreçte tasdik kararı olan kişinin mal varlığının özel bir yapılandırmasının söz konusu olduğu, bu koşullara uyması zorunlu olduğundan mal varlığı üzerinde sınırsız bir tasarrufunun bulunmadığı ve yine tasdik edilen proje kapsamında eşitliğe aykırı hareketin ödemeler dengesini de bozacağı dikkate alındığında konkordatonun feshi davasının zorunlu arabuluculuğa tabi olamayacağı anlaşıldığından davalının temyiz itirazları yerinde görülmemiştir (Y. 6. HD. 16.05.2024 Tarih ve 2024/1351, 2024/1579).

Konkordatonun kısmen feshinde yetkili ve görelî mahkeme konusunda hiçbir tereddüt bulunmamaktadır. Zira İİK'nın 308/e maddesinde açık bir şekilde borçlunun kısmen feshinin konkordatoyu tasdik eden mahkemeden isteneceği hüküm altına alınmıştır. Buna göre konkordatonun kısmen feshi davasının konkordatoyu tasdik eden asliye ticaret mahkemesinde açılması gerekir. Buradaki yetkinin de kesin yetki olduğunu kabil etmek gerekir. Bu durumda tasdik kararı verilmesinden sonra borçlunun ikametgahını değiştirmesi⁶⁶ veya herhangi bir nedenle başka bir mahkemenin yetkili olması durumunda da kısmen fesih davasının tasdik kararını veren mahkemede açılması gerekir.

Aynı yargı çevresi içinde bir mahkemenin birden fazla dairesinin bulunması durumunda tasdik kararını veren mahkemenin ayrıca değerlendirilmesi gerekir. Örneğin, bir yargı çevresinde üçten fazla asliye ticaret mahkemesi bulunması durumunda ilk üç mahkeme iflas ve konkordato uyuşmazlıklarına bakmaktadır. Burada madde hükmünde yer alan, “konkordatoyu tasdik eden mahkeme”den anlaşılması gereken kararı bizzat veren mahkemedir. Diğer bir deyişle, aynı yargı çevresi içerisinde mahkemenin birden fazla dairesinin olması halinde yetkili mahkeme kararı veren mahkeme dairesi olacaktır.⁶⁷ Burada kanun koyucunun fesih kararını da konkordatoyu tasdik eden mahkemenin değerlendirmesini özellikle istediği anlaşılmaktadır.

5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev Ve Yetkileri Hakkında Kanunun 5/3. Maddesi gereğince, konusu parayla ölçülebilen uyuşmazlıklarda dava değeri bir milyon Türk lirasının üzerinde olan dava ve işler ile dava değerine bakılmaksızın belirli uyuşmazlıklara Asliye Ticaret Mahkemesinde heyet halinde bakılması gerekmektedir. Konkordatonun kısmen feshi davalarının da bu kapsamda değerlendirilmesi gerekir. Zira 5235 sayılı kanunun 5. Maddesinin 3. Fıkrasının 1. Bendinde heyet olarak bakılacak davalar arasında açıkça ve ayırım yapılmaksızın konkordatodan kaynaklanan davalara yer verilmiştir. Yine aynı maddenin 3. Fıkrasının 3. Bendinde fesih davaları da sayılmıştır. Maddedeki her iki düzenleme de

⁶⁶ Altay ve Eskiocak (n 6) 403.

⁶⁷ Öztekin, Budak, Tunç Yücel ve Kale (n 12) 459.

dikkate alındığında konkordatonun kısmen feshi davasının asliye ticaret mahkemesinde heyet halinde bakılması gerektiği anlaşılmaktadır.

e. Davanın Tarafları

Konkordatonun kısmen feshi, konkordato projesine göre kendisine ödeme yapılmayan her bir alacaklı tarafından açılabilir. Konkordato, konkordato prosedürüne katılmayan veya katılıp da red oyu verenler de dahil olmak üzere, tüm alacaklılar için bağlayıcı olduğundan projeye göre kendisine ödeme yapılmayan tüm alacaklılar bu davayı açabilir.⁶⁸

Buna karşın konkordatoya tabi olmayan rehinli, imtiyazlı alacaklılar ve kamu alacaklıları ile mühletin verilmesinden sonra komiserin onayı ile doğmuş alacaklar konkordatoya tabi olmadığından bu alacaklıların bu davayı açmalarında hukuki yarar bulunmamaktadır. Zira bu alacaklılar konkordatoya tabi olmadığından bu alacaklılara ödeme yapılmaması halinde bunların her türlü cebri icraya başvurmaları, borçlunun iflasa tabi olması halinde iflas yoluyla takip yapmaları mümkündür. Ancak rehinle alacaklının rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takipte bulunup da rehin açığı oluşması durumunda bu kısım yönünden bu davayı açmasında hukuki yararının bulunduğu kabulü gerekir.⁶⁹

Kısmen fesih davası açacak alacaklılar açısından hukuki yarara ilişkin dava şartı burada öne çıkmaktadır. Bu durumda alacaklıların bu davayı açmakta hukuki yararlarının bulunup bulunmadığının özellikle değerlendirilmesi gerekir.⁷⁰

Alacağını konkordatoya kaydettirmemiş olan alacaklılar da konkordatoya tabi olacağından bu davayı açabilirler. Ancak borçlunun karşı çıkması halinde alacaklının öncelikle alacağını ispatlaması gerekir. Bu durumda mahkemenin öncelikle ön sorun

⁶⁸ Altay ve Eskiocak (n 6) 406.

⁶⁹ Alacaklı tasdik edilen konkordatonun kendisi yönünden feshini İİK.' nun 307. maddesi uyarınca isteyebilir . Hükme göre alacaklının konkordatonun feshini isteyebilmesi için tasdik edilen konkordatonun etkilenmesi gerekir. Konkordatodan etkilenmeyen alacaklının konkordatonun feshi davası açmakta hukuki yararı bulunmadığından fesih davası açamaz. Davacı alacaklının alacağı rehinle teminat altına alındığından konkordatodan etkilenmez. Ancak, daha sonra rehnin paraya çevrilmesi yoluyla yapılan takipten sonra rehin açığı oluştuğundan ve rehin açığını alacaklı konkordato şartlarına göre isteyebileceğinden konkordatonun feshi davası açmakta hukuki yararı bulunmaktadır (Y. 19. HD. 03.04.2008 Tarih ve 2007/8960, 2008/3405).

⁷⁰ Pekcanitez ve Erdönmez (n 10) 163.

olarak davacının alacaklı olup olmadığını değerlendirmesi, bunun ispatlanması halinde ancak kısmen feshine ilişkin talebi değerlendirmesi yargılama ekonomisine uygun olur.⁷¹ Buna karşın öğretide konkordatoya kayıt yaptırmayan ve borçlu tarafından da kabul edilip ifası önerilmeyen alacağın öncelikle bir ilamla hüküm altına alınması ve buna rağmen ödenmemesi halinde ancak konkordatonun kısmen feshinin talep edilebileceği de savunulmaktadır.⁷² Yargıtay uygulamada da bu doğrultuda kararlara rastlanmaktadır.⁷³

Konkordato komiseri ve kayyımın bu davayı açmakta yetkileri bulunmamaktadır. Yine bu kişiler ferî müdahil olarak da kabul edilemez.⁷⁴ Zira HMK'nın 66. maddesi gereğince üçüncü kişi, davayı kazanmasında hukuki yararı bulunan taraf yanında ve ona yardımcı olmak amacıyla ferî müdahalede bulunabilir. Konkordato komiseri ve kayyımın bu şekilde bir hukuki yararının bulunması mümkün değildir.

Bu davanın davalısı ise, *konkordato projesine göre ifade bulunmayan borçludur*. Ne kadar ilgili de olsalar borçlu ile birlikte diğer alacaklıların ve konkordato komiserinin davalı tarafta gösterilmesi mümkün değildir.

f. Yargılama Usulü

HMK'nın 316/1-e maddesinde, konkordato ve sermaye şirketleri veya kooperatiflerin uzlaşma suretiyle yeniden yapılandırılmasına ilişkin açılacak davalar basit usulde görülecek davalar arasında sayılmıştır. *Konkordatonun kısmen feshine ilişkin davaların konkordatoya ilişkin bir dava olması nedeniyle basit usulde görüleceği konusunda bir tereddüt bulunmamaktadır*.

İşin niteliği de bu davaların bir an önce görülmesini gerektirmektedir. Zira sürenin tamamı kullanıldığında yaklaşık 29 ay süren konkordato süreci nedeniyle alacağına

⁷¹ Altay ve Eskiocak (n 6) 407; Pekcanitez ve Erdönmez (n 10) 163.

⁷² Öztekin, Budak, Tunç Yücel ve Kale (n 12) 468.

⁷³ Konkordatoya kayıt yaptırmayan alacaklının alacağı, borçlu tarafından kabul edilip itfa edilmediği sürece öncelikle ilamla hüküm altına alınmalı ve takiben bu halde de ödenmediği takdirde artık konkordatonun kısmen feshi yoluna gidilebilmelidir.(Bkz. Öztekin, Budak, Tunç Yücel, Kale ve Yeşilova *Yeni Konkordato Hukuku, 7101 sayılı Kanunla değişik İcra ve İflas Kanunu m.285-309 Şerhi* (1.Baskı, 2018) 463.) (Y. 6. HD. 09.03.2023 Tarih ve 2023/891, 2023/960).

⁷⁴ Cevahir (n 61) 243-283.

ulaşamayan alacaklının konkordato projesine göre ödememe yapılmaması üzerine açılan bu davada sürecin uzaması halinde mağduriyeti iyice artmış olacaktır.

Diğer yönden bu davada genel olarak konkordato projesine göre alacaklıya ödeme yapıp yapılmadığı davanın konusu olduğundan mahkemece yapılacak işler de sınırlıdır. Bu nedenle alacaklı sıfatı saptandıktan sonra tensiple birlikte konkordato dosyası getirtilerek süratli bir şekilde karar verilmesinin önünde de bir engel bulunmamaktadır.

Konkordatonun feshi davasında alacağın kendisi dava konusu olmayıp alacaklıya konkordato projesi kapsamında ödeme yapıp yapılmadığına ilişkin bir belirleme yapılmaktadır. Bu nedenle bu dava maktu harca tabi olup vekâlet ücretinin de buna göre takdir edilmesi gerekir.⁷⁵

Bu davada genel ispat kuraları geçerli olup borçlunun ödemede bulunduğunu iddia etmesi halinde bunu usulen ispat etmesi gerekir. Alacağın miktarına göre gerek olması halinde iddiasını yazılı delille ispatı aranır.

Konkordatonun feshinin birden fazla alacaklı tarafından istenmesi durumunda bu davaların her biri bağımsız birer dava olup bu davaların ayrı ayrı görülmesi gerekir.⁷⁶ Bu davaların birlikte açılması halinde de davacılar arasında ancak ihtiyari dava arkadaşılığı söz konusu olur.

Konkordatonun feshine ilişkin dava devam ederken borçlunun iflasına karar verilmiş olabilir. Bu durumda artık fesih davasının konusu kalmayacağından davanın

⁷⁵ Altay ve Eskiocak (n 6) 410.

⁷⁶ Asıl ve birleşen davalar konkordatonun kısmen feshi istemine ilişkin olup, her ne kadar alacaklarının miktarları farklı olan her bir davacı yönünden konkordatonun kısmen feshi koşullarının ayrı ayrı incelenmesi ve değerlendirilmesi gerekirken HMK'nın 166/4 maddesi koşulları oluşmamış bulunmasına rağmen davaların birleştirilerek görülmesi yerinde görülmemiş ise de, bu hususun sonuca etkili olmadığı anlaşılmakla, temyizen incelenen karar, tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, uyumsuzluğa uygulanması gereken hukuk kuralları ile hukuki ilişkinin nitelendirilmesine, dava şartlarına, yargılama ve ispat kuralları ile kararda belirtilen gerekçelere göre usul ve kanuna uygun olup, davalı vekilince temyiz dilekçesinde ileri sürülen nedenler kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir (Y. 6. HD. 18.04.2024 Tarih ve 2024/681, 2024/921).

usulden reddi gerekir.⁷⁷ Ancak iflas kararının kesinleşmemesi halinde bu davanın sonucunun beklenmesi ve ona göre karar verilmesi gerekir.⁷⁸

g. Kanun Yolları

Fesih talebi üzerine verilecek hükmün tebliğinden itibaren *iki hafta içinde istinaf yoluna* başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı da yine tebliğ tarihinden itibaren *iki hafta içinde temyiz yoluna* başvurulabilir(İİK m. 308/e-2).⁷⁹

Her ne kadar konkordatonun kısmen feshinde ödenmeyen alacak dava konusu ise de konkordatonun niteliği dikkate alınarak alacak miktarının miktar itibariyle kesinlikte dikkate alınmaması gerekir.⁸⁰

h. Sonuçları

Mahkemenin yapacağı yargılama sonucunda borçlunun konkordato projesine göre ifada bulunmadığının anlaşılması durumunda davanın kabulü ile konkordatonun davacı alacaklı yönünden feshine karar verilecektir.

Bu karar sadece dava açan alacaklı yönünden sonuç doğurur. Bu karardan diğer alacaklılar hiçbir şekilde etkilenmez. Konkordatonun feshi ile davacı alacaklının alacağı eski haline döner. Diğer bir deyişle, alacak, konkordato projesine hiç girmemiş gibi, konkordato projesindeki iskonto yada vadeye tabi olmaksızın tam olarak ödenmesi gerekir. Türk Lirasına dönüşen yabancı para alacağı tekrar yabancı para alacağına dönüşür. Durmuş olan temerrüt faizi kaldığı yerden işlemeye devam eder.

⁷⁷ Davacı davasında, konkordatonun kısmen feshini talep etmişse de, kesinleştiği anlaşılan (Kayseri 1.Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 10.01.2022 tarih 2021/889E. 2022/11K.Sayılı) konkordatonun tasdiki istemi davasında konkordato talebinin reddi ile iflas kararı verilmiş olduğu anlaşılmakla İlk Derece Mahkemesince, konusuz kalması nedeniyle bu davanın esası hakkında karar verilmesine yer olmadığına dair verilen karar yerindedir (y. 6. HD. 23.05.2024 Tarih ve 2024/1456, 2024/1727).

⁷⁸ Altay ve Eskiocak (n 6) 411.

⁷⁹ 2/3/2024 tarihli ve 7499 sayılı Kanunun 37 nci maddesiyle bu fıkra da yer alan “on gün” ibareleri “iki hafta” şeklinde değiştirilmiştir.

⁸⁰ Dava, konkordatonun kısmen feshine ilişkindir. Bölge Adliye Mahkemesince istinaf başvurusunun reddine ilişkin karar kesin olarak verilmiş ve davalının temyiz başvurusu 01.12.2023 tarihli temyiz başvurusunun değerlendirilmesi kararıyla reddedilmişse de konkordatonun niteliği gereği kesin olmayan bu karar yönünden ek kararın kaldırılmasına karar verilmiştir (01.02.2024 Tarih ve 2024/28, 2024/362).

Alacaklının daha önce başlattığı ve konkordatoya ilişkin tedbir nedeniyle duran takipler konkordatonun feshi ile canlanır. Bu durumda alacaklı bu takiplere devam edebilir. Ancak konkordatonun tasdiki ile birlikte hacizler kendiliğinden düşeceği için alacaklının yeniden haciz talebinde bulunması gerekir(İİK m. 308/ç).⁸¹ Daha önce duran takiplere devam edebileceği gibi yeni takiplerde de bulunabilir.

Borçlunun borcu kabul etmesi halinde bu fesih kararıyla alacaklının elinde artık ilama müstenit bir alacak da bulunduğundan ilama dayalı takip yapabileceği gibi buna dayanarak iflas yoluyla takipte de bulunabilir.⁸² Bunun için, icranın geri bırakılması kararı hariç olmak üzere, feshe ilişkin kararın kesinleşmesine gerek de bulunmamaktadır.

Borçlunun projeye göre ödeme yaptığını ispat etmesi halinde ise davanın reddine karar verilir.

Konkordatonun feshine karar verilmesiyle, davacı alacaklı konkordato koşullarıyla bağlı olmaktan kurtulacağından, konkordato nedeniyle paraya dönüşen mal teslimine ilişkin kişisel hak talepleri yeniden canlanır.⁸³

İİK'nın 308/e maddesi uyarınca, konkordatonun kısmen feshi halinde alacaklı konkordato uyarınca kazanmış olduğu yeni hakları da muhafaza eder. Ancak bunun pratikte pek bir faydası bulunmamaktadır. Zira mülga 305/1.maddesinde yer alan tasdik şartı olan teminat artık geçerli olmadığından konkordatonun feshi halinde alacaklının sahip olduğu teminatı muhafaza etmesi bugün artık mümkün değildir. Bu anlamda alacaklı sadece, İİK 'nın 308/b-2 gereğince, borçlu tarafından mahkemece belirlenen bankaya yatırılan paralar üzerinde bulunan rüçhan hakkının, borçlu ileride iflas edecek olsa dahi kalmaya devam etmesinden yararlanacaktır.⁸⁴

1. Zamanaşımı

Konkordatonun feshinde zamanaşımına ilişkin kanunda açık bir hüküm bulunmamaktadır. Bu nedenle TBK'nın 146. Maddesi gereğince 10 yıllık genel

⁸¹ Pekcanitez ve Erdönmez (n 10) 169.

⁸² Cevahir (n 61) 243-283.

⁸³ Altay ve Eskiocak (n 6) 413.

⁸⁴ Öztekin, Budak, Tunç Yücel ve Kale (n 12) 468.

zamanaşımı süresi geçerlidir. Zamanaşımı süresi, konkordatoda yer alan alacaklar açısından belirlenen son vade tarihinden itibaren başlar. Projede taksitler halinde ödeme öngörülmesi halinde her taksitin son ödeme günü zamanaşımının başlangıcı olur. Çekişmeli alacaklar açısından zamanaşımı, çekişmeli alacağa ilişkin davanın sonuçlandığı tarihte başlar. Konkordatoya hiç yazdırılmamış alacaklar bakımından ise, o alacağın kendisine ilişkin açılacak davanın sonucunda verilen mahkeme kararının tebliğinden itibaren işlemeye başlar.⁸⁵

2. Konkordatonun Tamamen Feshi

a. Genel Olarak

Her alacaklı, kötü niyetle sakatlanmış konkordatonun feshini tasdik kararını vermiş olan mahkemeden isteyebilir(İİK m. 308/f).

Konkordato, vadesi geldiği hâlde borçlarını ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan iyiniyetli ve dürüst olan borçluya iflastan kurtulma yönünde tanınan bir haktır. Her ne kadar konkordatoya ilişkin olarak 7101 sayılı Kanunla getirilen düzenlemeler arasında açık bir şekilde dürüstlük kuralına değinilmese de bu hususu bu hakkın “ratio legis”i⁸⁶ olarak görmek gerekir. Zira borçlarını ödeme konusunda sıkıntı yaşayan borçluya bu hakkın verilmesindeki temel amaç, onun dürüst davranarak borçlarını ödeyeceğine duyulan güvendir. Diğer yünden TMK’nın 2. Maddesinde yer alan dürüstlük kuralı hukukun temel ilkelerinden birisi olup buna göre herkes haklarını yerine getirirken ve borçlarını öderken bu kurala uymak zorundadır.⁸⁷ Bu kurala uyulmaması durumunda bu durum hakkın kötüye kullanılmış sayılır ve hukuk düzeni açık bir şekilde hakkın kötüye kullanılmasını korumaz(TMK m. 2/2). İşte borçlunun konkordatoya başvururken sahip olması gereken dürüstlük kuralına uymaması hakkın kötüye

⁸⁵ Altay ve Eskiocak (n 6) 409, Cevahir (n 61) 243-283.

⁸⁶ Ratio Legis: Bir düzenlemenin temelini oluşturan asıl sebep, onun getirilmesindeki mantık, kanunun ulaşmak istediği amaç anlamında kullanılan latince kökenli bir hukuk terimidir.

⁸⁷ Cevahir (n 61) 243-283.

kullanılması olur ve hukuk düzeni bunu korumayacağından bunun sabit olması halinde konkordatonun feshi gerekir.⁸⁸

Konkordato borçlu ile kanunun aradığı nisapta alacaklı çoğunluğu arasında borçların ödenmesi konusunda mahkemenin kontrolünde yapılan bir anlaşmadır. Hem bu anlaşmanın kurulmasında hem de devamında borçlunun dürüst davranması, kötü niyetli sayılacak davranışlardan kaçınması gerekir. Aksi taktirde alacaklılarla arasında kurulmuş olan bu sözleşmenin temeli çökmüş olacağından alacaklıların bunun feshini talep hakları doğacaktır.

Diğer yönden konkordatonun tasdiki ile borçluya birtakım imkanların sunulmasında borçlunun yanında toplumun menfaati de gözetilmektedir. Ödeme zorluğu içerisinde bulunan borçluya bu fırsatın tanınmaması halinde borçlu iflas edecek olup bu durum toplumun ekonomik çıkarları açısından da olumsuz bir durum oluşturmaktadır. Bu yönüyle konkordatonun kamu düzenine ilişkin yönünü ağır bastığını söyleyebiliriz. Bu nedenle konkordato talebinde olduğu gibi tamamen fesih davasında da bu durum dikkate alınarak re'sen araştırma ilkesi gözetilmektedir. Bu talebin sonucunda iflasın ortaya çıkması da muhtemel sonuçlardan olduğundan bu ilke daha açık bir şekilde oltaya çıkmaktadır.

Konkordatonun tamamen feshi, kısmen feshinden farklı olarak, tüm borçlular açısından sonuç doğurmaktadır. Konkordatonun fesine karar verilmesi halinde artık konkordato bütün sonuçlarıyla birlikte ortadan kalkmaktadır. Diğer yönden, konkordatonun tamamen feshi halinde, borçlunun iflâsa tabi şahıslardan olması ve doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin mevcut olması hâlinde mahkeme, aynı zamanda ve re'sen olarak borçlunun iflâsına da karar verir.

b. Konkordatonun Tamamen Feshinin Koşulları

i. Konkordatonun Kötü niyetle Sakatlanmış Olması

⁸⁸ Bu durumda mahkemece dürüst davranmadığı anlaşılan ve projesi eşitlik ilkesine aykırı olan davacının talebinin reddine veya şartları varsa iflasa karar verilmelidir. Bu itibarla bu ilkelere aykırı olacak şekilde mevcut projenin tasdiki ve 6100 sayılı HMK'nın 297 maddesine aykırı şekilde infazı kabil olmayan hüküm kurulması doğru olmamış, istinaf mahkemesinin başvurunun esastan reddine ilişkin kararı kaldırılarak ilk derece mahkemesi kararının bozulması uygun görülmüştür (Y. 6. HD. 11.04.2024 Tarih ve 2021/3467, 2024/19949).

İİK'nın 308/f maddesinde yer alan düzenlemede, "kötü niyetle sakatlanmış konkordato" ifadesi kullanılmıştır. Bu ifadeyi dürüstlük kuralı ile birlikte değerlendirmek gerekir. TMK'nın 2/2. maddesinde açıkça belirtildiği üzere, dürüstlük kuralına uyulmaması başlı başına kötü niyetli bir davranış olarak kabul edilmektedir. Bu genel ilke dışında konkordato hukukuna ilişkin kötü niyetli davranış sayılan haller bulunduğu gibi borçlar hukukuna ilişkin hileli davranışın da konkordatoyu sakatlayan hallerden kabul edilmesi mümkündür.

İİK'nın 297/2. maddesinde borçlunun konkordato mühleti içerisinde yapamayacağı tasarruflar tek tek sayılmıştır. Buna göre, borçlu, mahkemenin izni dışında mühlet kararından itibaren rehin tesis edemez, kefil olamaz ve ivazsız tasarruflarda bulunamaz; taşınmazını, işletmenin faaliyetinin devamı için önem arz eden taşınırını ve işletmenin devamlı tesisatını devredemez ve takyit edemez. Borçlunun bu tasarrufları mahkemeden izin almadan yapması durumunda bu tasarruflar hükümsüzdür. Bu hükme aykırı davranılması ve bunun mühlet içerisinde fark edilmemesi halinde tasdik kararından sonra bu husus fesih nedeni olarak ileri sürülebilir.

Yine bu konuda İİK'nın 308/d maddesinde yer alan hal de konkordatonun kötü niyetle sakatlanmasına ilişkin önemli bir örnek oluşturmaktadır. Buna göre, borçlu tarafından alacaklılardan birisine konkordato projesinde öngörülenden fazla olarak yapılan vaatler hükümsüzdür. Borçlunun alacaklıların desteğini almak için alacaklılardan birisine konkordato projesi dışında vaadde bulunabilir. Bu vaat genelde konkordato projesine destek almak amacıyla yapılmaktadır. Bu durumda yapılan vaat hükümsüz olmakla birlikte, bunun daha sonra ortaya çıkması halinde de konkordatonun kötü niyetle sakatlanması söz konusu olacağından herhangi bir alacaklının buna dayanarak fesih talep etmesi mümkündür.

Borçlunun giriştiği her türlü hileli davranış da borçlunun kötü niyetini ortaya kor ve konkordatoyu sakatlar. Borçlunun alacaklı çoğunluğunu sağlamak için fiktif (muvaazalı) alacaklar üretmesi, konkordato projesinin kabulü için bilançosu ile oynaması ve gerçek dışı işlemler yapması, sahte belge düzenlemesi, konkordato komiserini aldatacak işlemler yapması veya onunla işbirliği yaparak şirket kayıtlarıyla oynaması gibi haller borçlunun hileli davranışlarına örnek gösterilebilir. Uygulamada çok sık rastlanan

hileli davranışlardan birisi de grup şirketlerinin fiktif işlemlerle birbirlerine karşı alacaklı ve borçlu gösterilmek suretiyle konkordato projesinin onaylanmasını sağlamaktır. Yine alacaklıların olumlu oyunu almak veya fiktif alacak oluşturmak için onlara karşı aldatma, korkutma gibi iradeyi sakatlayan davranışlarda bulunulması da kötü niyetli davranış olarak kabul edilmesi gerekir.

Konkordatonun kötü niyetle sakatlanmasına yönelik davranışların borçlu tarafından gerçekleştirilmesi zorunlu olmayıp bu davranışların üçüncü kişiler tarafından yapılması da mümkündür. Netice itibariyle ister borçlu tarafından yapılmış olsun ister üçüncü bir kişi tarafından yapılmış olsun konkordatonun sakatlanmasına sebep olmuşsa fesih nedeni oluşturur. Ancak durum ve koşullara göre borçlunun üçüncü kişinin bu davranışını bilmediği anlaşılıyorsa bu durum fesih nedeni sayılmayabilir.⁸⁹

ii. Konkordatonun Tasdik Edilmiş Olması

İİK'nın 308/f maddesinde konkordatonun tamamen feshinin talep edilebilmesi için konkordatonun tasdik edilmiş olmasına ilişkin kesin bir hüküm bulunmamaktadır. Konkordatonun tamamen feshinin talep edilmesi için konkordatonun tasdikine ilişkin kararın kesinleşmiş olmasını şart olarak kabul ettiğimizde bunun aynı zamanda bir dava şartı olarak kabulü gerekir. Dava şartları HMK'nın 114. Maddesinde düzenlenmiş olup bunlar arasında bu yönde bir dava şartı bulunmadığı gibi diğer herhangi bir kanunda da bu yönde bir dava şartı bulunmamaktadır. Bu nedenle bu davanın açılması için konkordatonun tasdikinin dava şartı olarak kabulü mümkün değildir.

Bu hususun bir dava şartı olarak görülmesi yani konkordatonun tamamen feshi davasının görülmesi için konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmesini aramanın tarafların menfaat dengesi açısından da değerlendirilmesi gerekir. Konkordatoya başvuran borçluların kötü niyetli olmaları durumunda yapacakları şey tedbir kararının alınmasından sonra yargı sürecinin olabildiğince uzatmak olacaktır.⁹⁰ Konkordatonun tamamen feshi de borçlunun kötü niyetine dayandığından bu davanın görülmesinin tasdik kararının kesinleşmesine bağlanması durumunda kötü niyetli borçlunun tabiri caizse

⁸⁹ Altay ve Eskiocak (n 6) 416.

⁹⁰ Pekcanitez ve Erdönmez (n 10) 170.

ekmeğine yağ sürülmüş olacaktır. Zira uygulamada da görüldüğü üzere kötü niyetli borçluların temel amacı konkordatoya ilişkin tedbiri almak ve bundan sonra da süreci olabildiğince uzatmaktır. Bu nedenle konkordatonun feshi açısından konkordatonun tasdikinin kesinleşmesinin beklenmesi, kanun yolları süreci de dikkate alındığında, borçlunun bu amacına hizmet etmiş olacaktır. Bu durum borçlu açısından hakkın kötüye kullanılması oluşturacak olup TMK'nın 2/2. maddesi gereğince hukuk düzeni hakkın açıkça kötüye kullanılmasını korumaz.

Diğer yönden konkordatonun tamamen feshi davasında borçlunun kötü niyetli olduğunun anlaşılması durumunda konkordatonun feshi ile birlikte İİK'nın 308. maddesi gereğince, borçlunun iflâsa tabi şahıslardan olması ve doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin mevcut olması hâlinde mahkeme re'sen borçlunun iflâsına karar verilecektir. Bu durumda tasdik kararının kabul edilmemesi ve borçlunun iflasa tabi şahıslardan olması ve doğrudan iflas hallerinden birisinin bulunması halinde iflas kararı verilecek olmasının bu davanın neticesine de bir etkisi olmayacaktır.

Bu hususlar dikkate alındığında, konkordatonun tamamen feshi açısından konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmesinin zorunlu olmadığını söyleyebiliriz. Ancak buna rağmen kimi durumlarda o davanın bekletici mesele yapılmasına ihtiyaç duyulabilir. Örneğin, kanun yolu aşamasında tasdik talebine ilişkin karar kaldırılır veya bozulursa, fesih talebine bakan mahkemenin, tasdik hakkındaki davanın kesinleşmesini bekletici mesele yapması uygun olur.⁹¹ Bu durumda fesih davasının görülmesi açısından konkordatonun tasdikinin kesinleşmesi zorunlu olmamakla birlikte, mahkemenin durum ve koşullara göre bunu bekletici mesele yapması mümkündür. Bu hususu mahkemenin her davanın somut özelliklerine göre taktir etmesi gerekir.

Buna karşın uygulamada konkordatonun feshi davasının görülmesi için kimi zaman tasdik kararının kesinleşmesi aranmaktadır. Bu konuda bekletici mesele dahi yapılmadan davanın reddi gerektiği yönünde kararların verildiği de görülmektedir.⁹²

⁹¹ Pekcanitez ve Erdönmez (n 10) 170.

⁹² Konkordatonun kısmen ya da tamamen feshi için kesinleşmiş bir konkordato tasdik kararının bulunması gerekir. Somut olayda davalı şirketin konkordato projesinin tasdikine ilişkin kararın Dairemizin 16.02.2022 tarih ve 2021/3486 E., 2022/807 K.sayılı ilamıyla bozulmasına karar verilmiş olduğundan, konkordato tasdik kararı kesinleşmemiştir. Bu durumda Konya Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk

iii. Borçlunun Kötü Niyetle Konkordatonun Sakatlamasına Neden Olan Davranışlarının Konkordatonun Tasdikinden Önce İleri Sürülmemiş Olması

Alacaklının konkordatonun kötü niyetli davranışlar nedeniyle sakatlandığını konkordatonun tasdikinden önce veya en azından konkordatonun tasdiki sırasında ileri sürmemiş olması gerekir. Zira konkordatonun tasdikinden önce böyle bir durumun bilinmesi ve ileri sürülmesi durumunda konkordatonun tasdikini değerlendiren mahkemece bu durum dikkate alınacaktır. Bu derlendirme sırasında bunların varit görülmesi durumunda konkordato tasdik edilmeyecek, varit görülmemesi halinde de bu itirazlar reddedilecektir.

Diğer yönden alacaklının bu durumu bilmesine rağmen tasdik aşamasında ileri sürmeyip daha sonra fesih nedeni olarak ileri sürmesi de çelişkili davranış yasağına girecektir. Bu durum da alacaklı açısından başlı başına hakkın kötüye kullanılması oluşturacağından dinlenemeyecektir.

Ancak alacaklının kusuruna dayanmayan bir nedenle bu durumu mühlet içerisinde veya en geç tasdik aşamasına kadar ileri sürememişse fesih nedeni yapmasında bir beis yoktur.⁹³ Zira burada alacaklının art niyetli bir davranışından bahsedilemez.

iv. Konkordatonun Feshinden Önce Borçlunun İflas Etmemiş Olması

Konkordatonun tamamen feshinden önce borçlunun iflasına karar verilmiş olması durumunda artık bu davanın görülmesine ihtiyaç kalmaz. Diğer bir deyişle, bu durumda bu davanın görülmesinde hukuki yarar bulunmayacaktır. Bu nedenle bu dava açıldığında borçlu hakkında iflas kararı verilmiş ve kesinleşmiş olması durumunda bu davanın hukuki yarar yokluğundan reddine karar verilmesi, iflas açılmış olmakla birlikte kesinleşmemiş olması durumunda da bunun bekletici mesele yapılması ve yine iflasın kesinleşmesi

Dairesince tasdik kararı kesinleşmeyen konkordatonun feshi istenemeyeceği gerekçesiyle davanın reddi gerekirken, yazılı gerekçeyle reddi doğru olmamış ise de, yapılan bu yanlışlığın giderilmesi yeniden yargılamayı gerektirmediğinden, sonucu itibarıyla doğru olan bölge adliye mahkemesi kararının, HMK'nın 370/4. maddesi uyarınca gerekçesi değiştirilerek onanmasına karar vermek gerekmiştir (Y. 6. HD. 23.11.2022 Tarih ve 2022/825, 2022/5420).

⁹³ Cevahir (n 61) 243-283.

halinde konusuz kalan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekir.

c. Konkordatonun Tamamen Fesih Davasının Tarafları

Bu davayı alacağı konkordatoya tabi olan her alacaklı açabilir. Bu davayı açmak için alacaklının alacaklılar toplantısına katılıp katılmadığının, itirazda bulunup bulunmadığının bir önemi bulunmamaktadır. Yeter ki alacağı konkordatoya tabi olsun. Konkordatoya tabi olmayan rehinli alacaklıların, imtiyazlı alacaklıların ve kamu alacaklılarının bu davayı açmakta hukuki yararları bulunmamaktadır. Alacaklının alacaklı olduğu konusunda bir tereddüt olması durumunda mahkemenin öncelikle bu konuyu değerlendirmesi gerekir. Çekişmeli alacaklılar da konkordatoya tabi olduğundan bu davayı açabilir. Ancak bir aylık süre içerisinde çekişmeli alacağa ilişkin dava açmış olmaları gerekir.

Bu davada davalı ise tasdik kararı verilen borçludur. Bu davada diğer alacaklılar ile komiserin ise davalı sıfatı bulunmamaktadır.

d. Konkordatonun Tamamen Fesih Davasının Arabuluculuğa Tabi Olup Olmadığı

Konkordatonun kısmen feshi davasında bahsedildiği üzere konkordatonun feshine ilişkin davalar zorunlu arabuluculuğa tabi değildir. Buna ilave olarak konkordatonun tamamen feshi borçlunun kötü niyetli davranışlarına dayanmaktadır. Alacaklıyı kötü niyetli olduğu iddia olunan borçlu ile tekrar müzakereye zorlamak işin tabiatına aykırıdır. Konkordatonun feshi davasında konkordatonun tümünden ortadan kaldırılması istenmektedir. Dolayısıyla verilen karar sadece talepte bulunan alacaklı ile borçlu açısından değil tüm alacaklılar açısından sonuç doğurmaktadır.

Diğer yönden mahkemenin tamamen fesih kararı vermesi durumunda İİK'nın 308. Maddesi gereğince, borçlunun iflâsa tabi şahıslardan olması ve doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin mevcut olması hâlinde mahkeme, borçlunun iflâsına resen karar verir. Bu şekilde sonuçları olan bir uyuşmazlığın zorunlu arabuluculuğa tabi olması düşünülemez. Bu davanın sonucunda iflas da değerlendirilecek olup iflas hukuku tamamen kamu düzenine ilişkindir ve resen araştırma ilkesi uygulanır.

e. Yetkili ve Görevli Mahkeme

İİK'nın 308/f maddesinde açıkça belirtildiği üzere, konkordatonun tamamen feshinin konkordatonun tasdiki kararını vermiş olan mahkemeden istenmesi gerekir. Bu durumda iflasa tabi borçlu bakımından muamele merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi, iflasa tabi olmayan borçlu bakımından ise yerleşim yeri asliye ticaret mahkemesi yetkili ve görevlidir. Tasdik kararı verildikten sonra şirket merkezinin değiştirilmesinin de mahkemenin yetkisine bir etkisi olmayacaktır.

5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev Ve Yetkileri Hakkında Kanunun 5/3. Maddesi gereğince, konusu parayla ölçülebilen uyuşmazlıklarda dava değeri bir milyon Türk lirasının üzerinde olan dava ve işler ile dava değerine bakılmaksızın belirli uyuşmazlıklara Asliye Ticaret Mahkemesinde heyet halinde bakılması gerekmektedir. Konkordatonun kısmen feshi davalarının da bu kapsamda değerlendirilmesi gerekir. Zira 5235 sayılı kanunun 5. Maddesinin 3. Fıkrasının 1. Bendinde heyet olarak bakılacak davalar arasında açıkça ve ayırım yapılmaksızın konkordatodan kaynaklanan davalara yer verilmiştir. Yine aynı maddenin 3. Fıkrasının 3. Bendinde fesih davaları da sayılmıştır. Maddedeki her iki düzenleme de dikkate alındığında konkordatonun kısmen feshinde olduğu gibi tamamen feshine ilişkin davanın da asliye ticaret mahkemesinde heyet halinde görülmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

f. Yargılama Usulü

HMK'nın 316/1-e maddesinde, konkordato ve sermaye şirketleri veya kooperatiflerin uzlaşma suretiyle yeniden yapılandırılmasına ilişkin açılacak davalar basit usulde görülecek davalar arasında sayılmıştır. Konkordatonun kısmen feshine ilişkin davalar gibi tamamen feshine ilişkin davalar da konkordatoya ilişkin bir dava olması nedeniyle basit usulde görüleceği konusunda bir tereddüt bulunmamaktadır.

Bu davada borçlunun dinlenmesi gerektiğinden zorunlu olarak duruşmalı olarak görülmesi gerekir. Diğer alacaklılar ile komiserin duruşmaya davet edilmeleri söz konusu değildir. Ancak diğer alacaklıların ferî müdahil olarak davaya katılmaları mümkündür.

Konkordatonun tamamen feshine ilişkin olarak ileri sürülen kötü niyetli davranışın varlığını ispat yükü davacı alacaklıya aittir.⁹⁴ Bu konuda genel ispat kuralları uygulanır. Mahkeme gerek görmesi halinde bilirkişi raporu da alabilir. Ancak bunun ispatlanması halinde devamında incelenecek olan iflas konusunda ise re'sen araştırma ilkesi uygulanır.

Tasdik kararından önceki olgular fesih nedeni olarak ileri sürülemez, sürülse de fesih nedeni sayılamaz.

Fesih davasından feragat mümkündür.⁹⁵ Yine takip edilmemesi halinde HMK'nın 150. Maddesi gereğince işlemiden kaldırılabilir.⁹⁶

g. Yargılama Giderleri

Konkordatonun tamamen feshine ilişkin davalar maktu harç ve maktu vekalet ücretine tabidir. Yargılama giderlerinden sorumluluk açısından genel hükümler geçerli olup buna göre yargılama giderlerine haksız çıkan tarafın katlanması gerekir.

h. Zamanaşımı

Konkordatonun feshinin tabi olduğu zamanaşımı süresine ilişkin olarak kanunda açık bir hüküm bulunmamaktadır. Bu nedenle TBK'nın 146. Maddesi gereğince 10 yıllık genel zamanaşımı süresi geçerlidir. Bu süre tasdik kararının kesinleşerek ilanından itibaren başlar.⁹⁷

⁹⁴ Kamu düzenine aykırılık hallerinin re'sen gözetildiği, istinaf nedenleriyle sınırlı ve usulüne uygun olarak istinaf inceleme ve denetiminin yapıldığı; dosya içeriği, kararın dayandığı gerektirici sebepler ve delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmadığı, yine; taraflar arasındaki ticari uyumsuzluğa dayalı davaların konkordato tasdik yargılaması aşamasında derdest olduğu, konkordatonun davalı tarafça kötü niyetle sakatlandığının ispatlanamadığının anlaşılmasına göre davacı vekilinin temyiz sebepleri yerinde görülmemiştir ((Y .6. HD. 12.12.2024 2024/3221, 2024/4827).

⁹⁵ Altay ve Eskiocak (n 6) 419.

⁹⁶ Cevahir (n 61) 243-283.

⁹⁷ Altay ve Eskiocak (n 6) 418.

1. Kanun Yolu

Fesih talebi üzerine verilecek hükmün tebliğinden itibaren *iki hafta içinde istinaf yoluna* başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı da yine tebliğ tarihinden itibaren *iki hafta içinde temyiz yoluna* başvurulabilir(İİK m. 308/e-2).⁹⁸

Konkordatonun tamamen feshi kararının İİK'nın 288. Maddesi gereğince ilan edilmesi ve yine konkordato mühletinin bildirildiği yerlere bildirilmesi gerekir(İİK m. 308/2).

i. Konkordatonun Tamamen Feshinin Sonuçları

Borçlunun kötü niyeti ile konkordatonun sakatlandığının anlaşılması halinde davanın kabulü ile konkordatonun feshine karar verilir. Bu durumda konkordato bütün hüküm ve sonuçları ile birlikte ortadan kalkar ve bu fesih bütün alacaklılar için sonuç doğurur.

Konkordato bütün sonuçları ile birlikte ortadan kalktığından konkordatonun tenzilat konkordatosu olması halinde tenzilatlar ortadan kalktığından borçlu borcun tamamından sorumlu olur. Vade konkordatosu olması halinde projeye getirilen vadeler ortadan kalkar ve borçlunun borcu derhal ödeme zorunluluğu doğar. Borcun yabancı para borcu olması ve ülke parasına çevrilmiş olması halinde tekrar yabancı paraya dönüşür ve bu şekilde ödeme zorunluluğu doğar. Konkordato içerisinde rehinle temin edilmiş alacaklar dışında kalan alacaklar için durmuş olan faiz(İİK m. 294/3), fesih kararı ile birlikte durduğu andan itibaren tekrar işlemeye devam eder. Alacağı paradan başka bir alacak olan alacaklı fesihten sonra alacağının aynen ifasını isteyebilir. Alacağın bu süreçte kısmen ödenmiş olması halinde iadesi gerekmez ancak toplam alacaktan mahsup edilir.⁹⁹

Konkordato bütün sonuçları ile ortadan kalktığından artık alacaklılardan her biri alacağının tamamı için icra takibinde bulunabilir. Konkordatonun feshi ile birlikte borçlunun iflasına karar verilmemiş ise alacaklılar borçluya karşı iflas yoluyla takibe

⁹⁸ 2/3/2024 tarihli ve 7499 sayılı Kanunun 37 nci maddesiyle bu fıkra da yer alan “on gün” ibareleri “iki hafta” şeklinde değiştirilmiştir.

⁹⁹ Pekcanitez ve Erdönmez (n 10) 174.

geçebilirler. Daha önce başlamış ancak konkordato nedeniyle durmuş olan takibe devam edilebilir. Ancak konkordato ile hacizler düşmüş olacağından feshin buna etkisi olmaz ve yeniden talepte bulunulması gerekir.

Konkordatonun tamamen feshi ile birlikte, borçlunun lehine teminat gösterdiği alacaklılar alacaklarının tahsili için bu teminatlardan yararlanabilir.

Konkordatonun tamamen feshi halinde İİK'nın 303. maddesinin etkisi ortadan kalkmış olacağından alacaklılar müşterek borçlu ve müteselsil kefillere karşı alacaklarının tamamı bakımından takip yapabilirler. Ancak bu durumda zamanaşımını tartışması gündeme gelebilir. İİK'nın 303. Maddesi gereğince, konkordato nedeniyle alacaklı borçtan birlikte sorumlu olanlara karşı başvuru hakkını kullanamamakta olup bu sırada zamanaşımının işlemeye devam ettiğinin kabul edilmesi halinde fesih tarihinde zamanaşımının dolması söz konusu olacak ve bu durum alacaklı için hak kaybı oluşturacaktır. Konkordato nedeniyle alacaklı alacağını birlikte sorumlu olanlardan da isteyemeyeceğinden bu durumun alacağın ileri sürülmesi imkânının bulunmaması olarak değerlendirmek mümkündür. Bu şekilde kabul edilmesi halinde TBK'nın 153/1-6. Maddesi gereğince zamanaşımını süresinin durduğunun kabulü gerekir.¹⁰⁰ Konkordatonun feshi ile de durmuş olan zamanaşımını TBK'nın 153/son maddesi gereğince işlemeye devam eder. Bu durumda da alacaklı birlikte sorumlu olanlardan işleyen bu zamanaşımını süresi içerisinde alacağını talep edebilir.

Konkordatonun kötü niyetle sakatlandığının anlaşılması halinde, borçlunun iflasa tabi şahıslardan olması ve doğrudan doğruya iflas sebeplerinden birisinin de bulunması halinde konkordatonun tamamen feshi ile birlikte borçlunun iflasına da karar verilir(İİK m. 308/son, 308).

İflas içi konkordatoda tamamen fesih kararı verilmesi halinde artık borçlunun iflasa tabi şahıslardan olması ve doğrudan doğruya iflas hallerinden birisini arayarak tekrar iflasa karar vermeye gerek yoktur. Zira bu hususlar değerlendirilerek daha önce iflas kararı verilmişti. Bu durumda iflas içi konkordatonun tamamen feshi ile konkordato

¹⁰⁰ Altay ve Eskiocak (n 6) 420.

bütün sonuçları ile birlikte ortadan kalktığından iflas hali geri gelir ve iflas tasfiyesine kaldığı yerden devam edilir.¹⁰¹

Konkordatonun tamamen feshinden sonra borçlu tekrar konkordato talep edebilir mi? Geçici mühlet kararı verilmesi için mahkemece şekli bir inceleme yapıldığından buna engel bir durum yok gibi görünmektedir. Ancak konkordatonun tamamen feshi borçlunun kötü niyetli davranışı ile konkordatoyu sakatlamasına dayandığından borçlunun tekrar konkordato talebinde bulunması durumunda mahkemenin bu hususu dikkate alması gerekir. Bu husus borçlu bakımından başlı başına hakkın kötüye kullanılması olacaktır ki, hukuk düzeni bunu korumaz(TMK m. 2/2).¹⁰² Burada mahkemenin konkordatonun kamusal niteliğini de dikkate alarak bu durumu re'sen gözeterek talebi sırf bu nedenle reddetmesi mümkündür.

¹⁰¹ Cevahir (n 61) 243-283.

¹⁰² Pekcanıtez ve Erdönmez (n 10) 174.

KAYNAKÇA

- Albayrak H ve Bulut E, ‘Konkordatoda Çekişmesi Alacaklar Hakkında Dava’ (2022) 1(68) Adalet Dergisi 451-485.
- Altay S ve Eskiocak A, *Konkordato Ve Yeniden Yapılandırma Hukuku* (Vedat Kitapçılık 2019).
- Arslan R, Yılmaz E, Taşpınar Ayvaz, S ve Hanağası E, *Medeni Usul Hukuku* (Yetkin Yayınları 2019).
- Atalı M, Ermenek İ ve Erdoğan E, *İcra Ve İflas Hukuku* (Yekin Yayınları 2021).
- Bahadır Z, ‘Konkordatoda Çekişmeli Alacaklar Hakkında Dava Açılmadan Önce Arabuluculuğa Başvurma Zorunluluğu Bulunup Bulunmadığının Değerlendirilmesi’ (2024) 73(4) Ankara Üniv. Hukuk Fakültesi Dergisi 2641-2689.
- Cevahir M, ‘Türk Hukukunda Konkordatonun Feshi’ 2023 8(1) YBHD 243-283.
- Göngün Ş, Börü L ve Kodakoğlu M, *İcra Ve İflas Hukuku* (Yetkin Yayınları 2024).
- Kılıçoğlu A M, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler* (Turhan Kitabevi 2021).
- Kuru B, *İcra İflas Hukuku El Kitabı* (Adalet Yayınları 2013).
- Öztek S, Budak A C, Tunç Yücel M ve Kale S, *Yeni Konkordato Hukuku* (Adalet Yayınevi 2018).
- Pekcanitez H ve Erdönmez, G, *7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato* (Vedat Kitapçılık 2018).
- Yazıcı Ç, ‘Adi Konkordatoda Çekişmeli Alacaklar Hakkında Dava(İİK M. 308/B)’ (2021) (116) Bankacılık Dergisi 1-29.